

07

Årsrapport 2007

Forskningsinstituttene

Delrapport for de teknisk-industrielle instituttene

Årsrapport 2007

Forskningsinstituttene

Delrapport for de teknisk-industrielle instituttene

© **Norges forskningsråd 2008**

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Grafisk design omslag:	Agendum See Design
Trykk omslag:	07 Gruppen AS
Trykk innmat:	Norges forskningsråd
Opplag:	350

Oslo, juni 2008
ISBN 978-82-12-02564-6 (trykksak)
ISBN 978-82-12-02566-0 (pdf)

Forord

Forskningsrådets årsrapport for forskningsinstituttene for 2007 gir en samlet oversikt over hvordan bevilgningene til instituttene er brukt og hvilke resultater som er oppnådd i forhold til departementenes tildelinger og Forskningsrådets målsettinger. På grunn av forskningens langsiktige karakter vil imidlertid resultater og forskningseksempler i årsrapporten ofte være et resultat av flere års bevilgninger.

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2007 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport og består av én samlerapport og fire delrapporter for følgende instituttgrupperinger: De teknisk-industrielle instituttene, primærnæringsinstituttene, de samfunnsvitenskapelige instituttene og miljøinstituttene og CMI. De medisinske og helsefaglige instituttene er omtalt i samlerapporten. Rapporten omfatter forskningsinstitutter som har forskning som hovedaktivitet og som omfattes av "Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter". Forskningsrådet har et strategisk ansvar for utviklingen av disse instituttene, men forskningsinstituttene er selv ansvarlig for sin egen virksomhet. Det henvises til samlerapporten og de fire delrapportene for sektorspesifikke vurderinger.

Institutttrappertene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU STEP på oppdrag fra Forskningsrådet. Dataene omfatter finansiering, økonomiske forhold, personale, samarbeid med andre FoU-institusjoner, kontakt med brukere og resultater av forskning og annen faglig virksomhet. NIFU STEP har også bistått Forskningsrådet med analyse av og kommentarer til tallene for 2007 i rapporten. For å tilpasse dataene til planlagt nytt basisfinansieringssystem for instituttsektorene er det gjort noen mindre endringer i spørreskjemaet for 2007, men dette har ikke betydning for de tidsserier som er brukt i rapporten.

Oslo, juni 2008

Arvid Hallén
adm. direktør

Anders Hanneborg
direktør
Divisjon for vitenskap

Innholdsfortegnelse

1	Nøkkeltall fra instituttene virksomhet i 2007	1
1.1	Innledning	1
1.2	Inntekter og finansieringskilder	2
1.3	Finansiering fra Forskningsrådet	3
1.3.1	Basisfinansiering fra Forskningsrådet	4
1.3.2	Forskningstiltdeling fra Forskningsrådet	4
1.4	Driftsregnskap	4
1.5	Personale og kompetanse	5
1.5.1	Personale og forskermobilitet	5
1.5.2	Forskernes kompetanse og forskerutdanning ved instituttene	5
1.5.3	Faglig samarbeid med eksterne forskningsmiljøer	6
1.6	Prosjektportefølje	6
1.7	Publisering og formidling av resultater	6
1.8	Andre resultater som følge av forskningen	7
1.8.1	Nyetableringer	7
1.8.2	Lisenser og patenter	7
1.9	Forskningsrådets vurdering	7
2	Omtale av instituttene virksomhet	9
2.1	CMR - Chr. Michelsen Research AS (www.cmr.no)	9
2.2	IFE - Institutt for energiteknikk (www.ife.no)	11
2.3	NGI - Norges Geotekniske Institutt (www.ngi.no)	13
2.4	NORSAR (www.norsar.no)	15
2.5	NR - Norsk Regnesentral (www.nr.no)	17
2.6	NORUT Informasjonsteknologi as (www.itek.norut.no)	18
2.7	NORUT Teknologi as (www.itek.norut.no)	20
2.8	IRIS - International Research Institute of Stavanger AS (www.iris.no)	21
2.9	SINTEF-Stiftelsen (www.sintef.no)	23
2.9.1	SINTEF Byggforsk	24
2.9.2	SINTEF Helse	25
2.9.3	SINTEF IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi)	26
2.9.4	SINTEF Materialer og kjemi	27
2.9.5	SINTEF Teknologi og samfunn	29
2.10	SINTEF Energiforskning AS – SefAS (www.sintef.no)	30
2.11	SINTEF Petroleumsforskning AS (www.sintef.no)	31
2.12	MARINTEK (www.sintef.no)	32
2.13	TEL-TEK (www.teltek.no)	34
3	Vedlegg: Tabeller	35

1 Nøkkeltall fra instituttens virksomhet i 2007

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006 - alle inst. ekskl. FFI 1)							
Økonomi	2006		2007		2006	2007	
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Driftsinntekter	3135		3470,0				
Grunnbevilgning	113	3,6	113,0	3,3			
Strategiske inst.progr. - SIP	121	3,9	131,0	3,8			
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			145,0	4,2			
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	443	14,1	440,0	12,7			
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet	1316	42,0	1467,0	42,3			
Utlandet	517	16,5	599,0	17,3			
Offentlig forvaltning	363	11,6	372,0	10,7			
Andre oppdrag	33	1,1	60,0	1,7			
Øvrige inntekter ekskl. finans	161	5,1	140,0	4,0			
Driftsresultat	76	2,4	186,5	5,4			
Egenkapital	1834	58,0	2175,0	55,0			
Ansatte							
Årsverk totalt						2585	2643
Årsverk forskere						1730	1819
Herav kvinner						375	415
Andel forskerårsv. (%)						67	69
Antall ansatte med doktorgrad						724	706
Forskeravgang pr. forskerårsverk						0,1	0,12
Innovasjonsresultater							
Antall patentsøknader						35	42
Lisensinntekter (mill. kr)						4,4	9
Antall nye bedriftsetableringer						5	4
Publisering/rapportering							
Antall vitenskaplige artikler 2)						58	584
Antall artikler pr. forskerårsverk						0,34	0,32
Antall rapporter til oppdragsgivere						3862	3196
Forskerutdanning							
Antall doktorgradskandidater						174	234
Herav kvinner						57	71

1) Omfatter SINTEF Stiftelsen, SINTEF Petroleum, SINTEF Energiforskning, MARINTEK, CMR, IFE, NGI, NR, IRIS, NOR SAR, NORUT Tromsø IT, NORUT Narvik, TEL-TEK

2) Artikler i periodika eller serier

1.1 Innledning

Denne delrapporten omhandler de 13 teknisk-industrielle instituttene CMR, IFE, IRIS, MARINTEK, NGI, NOR SAR, NORUT Tromsø IT, NORUT Narvik, NR, SINTEF Stiftelsen, SINTEF Energiforskning, SINTEF Petroleumsforskning og TEL-TEK. Disse instituttene er alle underlagt *Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter* og mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet. Bevilgende departementer er Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet. I tillegg dekker det innsamlede tabellmaterialet også Forsvarets forskningsinstitutt (FFI). Dette instituttet mottar imidlertid sin basisbevilgning direkte fra Forsvarsdepartementet og Forskningsrådet har intet oppfølgingsansvar overfor instituttet.

På Forskningsrådets vegne har Divisjon for innovasjon oppfølgingsansvaret for denne instituttgruppe.

Rapporten gir i kap. 1 en analyse av ressursinnsats og resultater og bygger på tallmateriale som er innhentet og bearbeidet av NIFU STEP. Det detaljerte tallmaterialet er presentert i tabellform i vedlegg til rapporten. I kap. 2 gis en beskrivelse av de enkelte institutts virksomhet inklusive utvalgte eksempler på faglige høydepunkt

I forbindelse med forslag til nytt basisfinansieringssystem for instituttsektoren ble rapporteringsskjemaet for 2007 endret for å kunne levere detaljerte tall til bruk i en eventuell endret finansieringsmodell. Ved revisjonen av skjemaet for 2007 ble det samtidig lagt vekt på å utforme skjemaet slik at det i størst mulig grad ville være mulig å gjøre sammenligninger med tidligere år. Sammenstillinger av data i denne rapporten er derfor i hovedsak de samme som har vært presentert i tidligere årganger.

Fra og med 1. januar 2006 skjedde det en endring i instituttpopulasjonen i og med at SINTEF Byggforsk ble opprettet. SINTEF Byggforsk består av avdelinger fra tidligere Byggforsk (Norges

byggforskningsinstitutt), avdelinger fra SINTEF Teknologi og samfunn samt en faggruppe fra SINTEF Energiforskning AS. I tidsserier før 2006 inngår bare det tidligere Norges byggforskningsinstitutt, mens for 2006 gjelder tallmaterialet de sammenslåtte enhetene. Fra 2007 inngår SINTEF Byggforsk i stiftelsen SINTEF og presenteres ikke lenger separat. En del av veksten som fremkommer for SINTEF skyldes derfor denne endringen i grunnlaget for tallmaterialet. Totaltallene for de teknisk-industrielle instituttene blir ikke påvirket av denne endringen.

I Norut-gruppen har det skjedd navneendringer og organisatoriske endringer i og med at Norut Tromsø AS ble opprettet i 2007 ved en fusjon av de to tidligere forskningsinstituttene Norut IT (opprettet i 1991) og Norut Samfunn (opprettet i 1984), samt Norut Gruppen AS. I tallmaterialet er imidlertid tallene for den IT-relaterte delen av virksomheten ved Norut Tromsø skilt ut, og tallene er sammenlignbare med tidligere år. Norut teknologi har endret navn til Norut Tromsø, men uten at det er underliggende organisatoriske endringer som påvirker tallmaterialet.

Regnskapstallene for 2007 baserer seg på foreløpige tall fra en del institutter. Instituttene har i rapporteringen for 2007 hatt anledning til å oppgi endelige regnskapstall for 2006. Både korrigerede regnskapstall for 2006 og enkelte andre korreksjoner for tidligere år er innarbeidet i tabeller og figurer i denne rapporten.

1.2 Inntekter og finansieringskilder

I tabellsamlingens tabell 2 vises instituttenes totale inntekter i 2007 inkludert finansinntekter og ekstraordinære inntekter fordelt på finansieringskilder og kategori. Tabell 4 viser driftsinntektene uten finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Instituttene ekskl. FFI hadde totale driftsinntekter på 3 470 millioner kroner i 2007, noe som var en oppgang på 335 millioner kroner, eller 10 prosent i forhold til året før (tabell 4). Instituttene mottok basisbevilgninger (grunnbevilgning og strategisk instituttprogram) på 244 millioner kroner, mens bidragsinntekter og inntekter for forvaltningsoppgaver til sammen utgjorde 145 millioner kroner. De samlede oppdragsinntekter utgjorde videre 2 498 millioner kroner og totale inntekter inklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter blir dermed 3 565 millioner kroner.

For FFI beløp de totale inntektene seg til 620 millioner kroner i 2007. FFIs spesielle situasjon illustreres ved at instituttet mottok 147 millioner kroner i samlet basisfinansiering fra Forsvarsdepartementet. I tillegg mottok instituttet 34 millioner kroner for forvaltningsrettede oppgaver som også ble finansiert fra Forsvarsdepartementet. Omlag 90 prosent av oppdragsinntektene ved FFI kom fra offentlige kilder i 2007, som også i all hovedsak bestod av midler fra FD (tabell 2). På grunn av dette instituttets spesielle stilling holdes derfor FFI utenfor når vi i fortsettelsen kommenterer utviklingen ved instituttene.

Instituttenes oppdragsinntekter og forskningstildeling fra Forskningsrådet er vist i tabell 2. De totale oppdragsinntekter har økt jevnt de siste årene og i 2007 utgjorde oppdragsinntektene til sammen 2 498 millioner kroner, en økning på 269 millioner kroner eller 12 prosent i forhold til 2006.

Oppdragsinntektene fra offentlig forvaltning økte med 10 millioner kroner fra 2006 og utgjorde 272 millioner kroner i 2007. Som andel av totale oppdragsinntekter utgjorde dermed inntektene fra offentlig forvaltning 12 prosent i 2007.

Næringslivet kjøpte FoU-tjenester fra de teknisk-industrielle instituttene for 1 467 millioner kroner i 2007. Dette var en oppgang på 153 millioner kroner, eller 12 prosent, fra året før. Alle instituttene økte sine oppdragsinntekter fra næringslivet men økningen kom i særlig grad fra tre institutter. SINTEF Stiftelsen hadde en oppgang på 65 millioner kroner til 586 millioner kroner i 2007 (sammenlignet med summen av SINTEF og Byggforsk for 2006), NGI økte med om lag 23 millioner kroner og hadde 129 millioner kroner i inntekter fra næringslivet, mens IFE hadde en vekst på 22 millioner kroner av totale oppdragsinntekter fra næringslivet på 149 millioner kroner. Som andel av de totale oppdragsinntektene utgjør næringslivets andel i 2007 i gjennomsnitt 59 prosent for de 13 teknisk-industrielle instituttene.

Etter en reduksjon i oppdragsinntektene fra utlandet fra 2005 til 2006, opplevde instituttene en vekst i disse inntektene på 82 millioner kroner fra 2006 til 2007. Inntektene fra utlandet var på 599 millioner kroner i 2007. Det var særlig SINTEF Stiftelsen, MARINTEK og IFE som økte inntektene fra utlandet i forhold til 2006, en økning på henholdsvis 33, 21 og 19 millioner kroner. Ved de øvrige instituttene er det mindre endringer i forhold til fjoråret. Av de kategoriene som oppdragsinntektene deles inn i, er utlandet nest største kategori etter næringslivet, og utenlandsinntektene utgjorde 24 prosent av totale oppdragsinntekter i 2007. En detaljert oversikt over inntektene fra utenlandske kilder finnes i tabell 8.

Oppdragsinntektene fra restkategorien andre kilder viste en vekst på 27 millioner kroner fra 2006 og utgjorde 60 millioner kroner 2007. Kategorien andre kilder er en samlekategori, og kan inneholde private midler, fondsinntekter, inntekter fra andre forskningsinstitutt og inntekter fra egen virksomhet som salg av lisenser og publikasjoner og lignende. Som andel av de totale oppdragsinntektene utgjorde andre kilder 2,5 prosent i 2007.

Tabell 9 viser driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk i perioden 2003 til 2007. I hele denne perioden har gjennomsnittsinntekten økt jevnt på begge indikatorene. Driftsinntektene per totale årsverk har vokst fra 1 006 000 kroner i 2003 til 1 312 000 kroner i 2007. Vi finner imidlertid store variasjoner mellom instituttene. Med unntak av to institutter, hadde alle i 2007 en inntekt per årsverk på over en million kroner. De høyeste inntektene per årsverk finner vi ved SINTEF Petroleumsforskning med 1 633 000 kroner per årsverk, fulgt av SINTEF Energiforskning og NGI med henholdsvis 1 513 000 og 1 456 000 kroner per årsverk. Lavest inntekt per årsverk hadde TEL-TEK og NORUT Tromsø IT med henholdsvis 944 000 og 949 000 kroner per årsverk. I forhold til 2006 hadde alle instituttene en oppgang i inntjening per årsverk i 2007. Driftsinntektene per årsverk utført av forskere og annet faglig personale utgjorde i gjennomsnitt 1 906 000 kroner i 2007, en vekst på 94 000 kroner i forhold til året før. Variasjonen mellom instituttene på denne indikatoren er langt større enn for driftsinntektene per totale årsverk. En årsak til den relativt store variasjonen er at andelen forskere og faglig personale varierer fra institutt til institutt. Et annet aspekt ved tolkning av denne indikatoren som er viktig å være klar over, er at inntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere, kan inngå.

1.3 Finansiering fra Forskningsrådet

Det forskningsstrategiske ansvaret for instituttsektoren er tillagt Norges forskningsråd som støtter instituttene gjennom en tredelt finansieringsstruktur. Basisbevilgningen omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogram (SIP) som skal ivareta en langsiktig kompetansebygging ved instituttene. I tillegg kommer prosjektmidler gjennom forskningsprogrammer og FoU-prosjekter. Disse omtaler vi som forskningstilfelding fra Forskningsrådet.

I tabell 5 fremgår Forskningsrådets samlede finansiering av instituttene. Forskningsrådets finansiering økte med 13 prosent eller 86 millioner kroner fra 2006 til 2007. Som andel av totale

driftsinntekter utgjorde Forskningsrådets finansiering i gjennomsnitt 22 prosent i 2007, det samme som i 2006. Denne andelen har ligget på 22-23 prosent i siste femårsperiode. Betydningen av Forskningsrådets finansiering varierer instituttene i mellom. MARINTEK har den laveste andelen forskningsrådsfinansiering med 10 prosent, mens den er høyest ved Norsk Regnesentral hvor den utgjør 46 prosent i 2007.

1.3.1 Basisfinansiering fra Forskningsrådet

Tabell 6 viser basisfinansieringen til instituttene i perioden 2003 til 2007 og basisfinansiering som andel av totale driftsinntekter. Basisfinansieringen er i sin helhet bevilget fra Norges forskningsråd. Tabellen viser at basisfinansieringen utgjorde 244 millioner kroner i 2007. Basisbevilgningen utgjorde således kun 7 prosent av totale driftsinntekter, det samme som for øvrig har vært gjennomsnitt for instituttene i hele femårsperioden. Sammenlignet med de øvrige instituttgrupper som omfattes av de statlige retningslinjer for instituttfinansiering ligger basisbevilgningens andel av totale driftsinntekter vesentlig lavere. Basisbevilgningens andel varierer imidlertid sterkt mellom instituttene innen gruppen. Ved IFE, MARINTEK og SINTEF Energiforskning utgjør basisbevilgningen 5 prosent av driftsinntektene, mens den ved NORUT Narvik og NORUT Tromsø IT utgjør henholdsvis 24 og 20 prosent. Basisbevilgning per årsverk utført av forskere og annet faglig personale vises i tabell 10, med utviklingen over tid siden 2003. Basisbevilgningen per forskerårsverk utgjorde i gjennomsnitt 134 000 kroner for de 13 instituttene i 2007, noe som var 1 000 kroner mindre enn året før. Vi finner relativt betydelige årlige variasjoner for enkelte institutter.

1.3.2 Forskningstildeling fra Forskningsrådet

I tabell 2 og 7 fremgår det at instituttene hadde samlede tildelinger fra -utenom basisbevilgningen- på nesten 516 millioner kroner i 2007 (tildelinger til IFEs nukleære aktiviteter inkludert). Dette var en økning på 73 millioner kroner eller 16 prosent fra året før. Det er i første rekke IRIS, Norsk regnesentral, SINTEF Stiftelsen og SINTEF Energiforskning som har oppnådd denne veksten i tildelinger fra Forskningsrådet utover basisbevilgningen. For de 13 instituttene samlet, utgjorde Forskningsrådets andel 16 prosent av totale driftsinntekter i 2006 (tabell 7).

1.4 Driftsregnskap

Instituttenes driftsresultat og som andel av totale driftsinntekter vises i tabell 4 for perioden 2003-2007. Som nevnt innledningsvis hadde instituttene samlet sett en betydelig vekst i driftsinntekter siste år. Samlede driftsinntekter var på 3 467 millioner kroner i 2007, en økning på 332 millioner kroner, eller 10 prosent, fra året før. Det har samlet sett vært en jevn vekst i omsetningen i den siste femårsperioden. Med ett unntak hadde alle instituttene en økning i driftsinntekter i forhold til 2006. Den største nominelle økningen i driftsinntekter hadde SINTEF Stiftelsen. Andre institutter som opplever en betraktelig vekst er IFE, IRIS og MARINTEK.

Instituttenes samlede driftsresultat i 2007 var positivt og utgjorde til sammen 186,5 millioner kroner, mot 75,6 millioner kroner i 2006. Dette driftsresultatet er dermed det beste instituttene har levert i femårsperioden. Årsaken til det gode resultatet er naturlig nok at alle instituttene hadde positive resultater i 2007, og at flere hadde et svært godt driftsresultat. Det beste driftsresultatet var det SINTEF Stiftelsen som hadde med vel 104 millioner kroner, fulgt av MARINTEK, SINTEF Energiforskning og IFE med henholdsvis 16, 15 og 13 millioner kroner.

Som andel av totale driftsinntekter oppnådde instituttene dermed et samlet positivt resultat på 5,4 prosent, en forbedring som utgjør 3,0 prosentpoeng i forhold til 2006. Driftsresultatet som andel av driftsinntektene er dermed det høyeste det har vært i femårsperioden.

Ser vi på enkeltinstituttene, hadde SINTEF Petroleumsforskning det beste driftsresultatet som andel av driftsinntektene med 7,6 prosent. Tett bak fulgte SINTEF Stiftelsen og Norsk regnesentral med henholdsvis 7,3 og 7,0 prosent.

1.5 Personale og kompetanse

1.5.1 Personale og forskermobilitet

I tabell 12 fremgår totale årsverk og forskerårsverk fordelt på kjønn i femårsperioden 2003-2007. Det ble utført 2 643 årsverk ved de 13 instituttene i 2007. Dette var en økning på 58 årsverk i forhold til året før hvilket tilsvarer 2 prosent. Nedgangen i antall årsverk fra 2004 til 2005 kan dermed se ut til å være snudd til en oppgang. For FFI har økningen i antall årsverk fra foregående år vært 42 som tilsvarer 7 prosent.

I alt 1 819 av årsverkene i 2007 ble utført av forskere og annet faglig personale, dette er en økning på 89 årsverk i forhold til 2006. Dette innebærer også en økning i andelen forskerårsverk av totalt antall årsverk med to prosentpoeng fra 2006 og andelen forskerårsverk utgjør dermed 69 prosent. De teknisk-industrielle forskningsinstituttene er generelt sett relativt forskningsintensive institutter og har en høy andel forskerårsverk sammenlignet med institutter innenfor andre fagområder. Unntaket er IFE som har en forholdsvis lav andel forskere hvilket først og fremst skyldes driften av reaktorene. Med to unntak økte alle instituttene antall årsverk fra 2006 til 2007. Det samme gjaldt antall forskerårsverk, og SINTEF Stiftelsen hadde den største økning i antallet forskerårsverk kombinert med nedgang i antall øvrige årsverk. Relativt sett var økningen i antall forskerårsverk størst ved NORUT Narvik.

Av de totale 2 643 årsverkene, ble 760 utført av kvinner, noe som gir en kvinneandel på 29 prosent. Kvinneandelen har økt med ett prosentpoeng siden 2003. Blant forskerne var kvinneandelen lavere, og utgjorde 23 prosent i 2007, en økning på to prosentpoeng siden 2003.

Tabell 13 som viser avgang og tilvekst av antall forskere og annet faglig personale i 2007 gjenspeiler ikke helt det samme bildet som endringene i årsverkene. Mens instituttene ansatte 363 nye personer valgte samtidig 250 personer å slutte. Av de 363 nyansatte, kom 98 fra næringslivet, 90 var nyutdannede, 49 hadde bakgrunn fra UoH-sektoren, 34 kom fra andre forskningsinstitutter, 44 fra utlandet, 24 fra offentlig virksomhet og 24 fra kategorien annet. Av de som sluttet, gikk flest til næringslivet.

1.5.2 Forskernes kompetanse og forskerutdanning ved instituttene

Tabell 18 viser antallet ansatte i hovedstilling med doktorgrad ved instituttene, samt en indikator for ansatte i hovedstilling med doktorgrad per årsverk utført av forskere/faglig personale. Andelen ansatte med doktorgrad har vært stabil i femårsperioden og utgjør 0,38 i 2007. Denne indikatoren varierer mye fra institutt til institutt. Ved NORSAR var den 0,55 mens den ved TEL-TEK var 0,21.

Samlet hadde 706 ansatte i hovedstillinger doktorgrad i 2007. Av disse var 155 kvinner. I forhold til utførte forskerårsverk hadde 37 prosent av de kvinnelige forskerne doktorgrad og 39 prosent av de mannlige.

I tabell 16 fremgår det at 234 doktorgradsstudenter, herav 71 kvinner, hadde arbeidsplass ved instituttene i 2007. Flest doktorgradsstudenter var det ved SINTEF hvor 131 hadde sin

arbeidsplass. I tabell 17 går det frem at 40 ansatte ved instituttene avla doktorgraden i 2007, syv av disse var kvinner. Antallet avlagte dr.grader økte med 12 fra året før.

Instituttene medvirkning i veiledning av hovedfags- og diplomstudenter fremgår av tabell 16. Til sammen hadde 191 hovedfags- og diplomstudenter arbeidsplass ved instituttene i 2007, 25 færre enn året før. I alt 189 av de instituttansatte i hovedstilling veiledet doktorgrads- og hovedfagskandidater. Dette var 28 færre enn i 2006. I 2007 ble det avlagt 49 doktorgrader der instituttene bidro med veiledning, og dette var sju flere enn året før.

1.5.3 Faglig samarbeid med eksterne forskningsmiljøer

Flere av tabellene viser omfanget av instituttene faglige samarbeid med andre forskningsmiljøer i inn- og utland. I tabell 14 går det frem at det i 2007 samlet ble utført 31,6 årsverk i bistillinger ved andre institusjoner av personer med hovedstilling som forskere/faglig personale ved instituttene. Av disse ble 24,6 av årsverkene utført i UoH-sektoren.

I tabell 15 går det frem at det i 2007 ble utført 47,4 årsverk i bistillinger ved instituttene av forskere med hovedstilling andre steder. De fleste i bistillinger hadde hovedstilling i UoH-sektoren (40,6 av årsverkene).

Tabell 19 viser en oversikt over utenlandske gjesteforskere ved instituttene og oppholdenes varighet. Det var 87 utenlandske gjesteforskere som til sammen oppholdt seg 502 måneder ved instituttene i 2007, dette var fem gjesteforskere flere enn året før. Gjennomsnittlig varighet økte også litt, fra 5,3 måneder til 5,8 måneder. Som for tidligere år, hadde spesielt NGI mange utenlandske gjesteforskere i 2007. Instituttet var vert for 42 utenlandske gjesteforskere i 2007 og disse oppholdt seg til sammen 220 måneder ved instituttet. IFE var også vertskap for mange utenlandske gjester, hvor 19 var innovert til sammen 129 måneder. 52 forskere kom fra andre land i Europa, 14 fra Nord-Amerika og 15 kom fra land i Asia.

Tabell 20 viser tilsvarende opphold som forskere fra instituttene hadde ved utenlandske forskningsinstitusjoner i 2007. I alt 53 forskere fra norske institutter hadde forskningsopphold i utlandet på til sammen 246 måneder i 2007. Gjennomsnittlig varighet var 4,6 måneder. Når det gjelder utreiseaktivitet er NGI svært aktive, og 23 av instituttets forskere hadde utenlandsopphold på til sammen 87 måneder.

1.6 Prosjektportefølje

I tabell 21 fremgår instituttene prosjektportefølje i 2007 fordelt på fire størrelsesgrupper. Det ble til sammen arbeidet på 10 244 prosjekter ved instituttene i 2007, en økning på rundt 100 prosjekter fra 2006. Litt flere enn halvparten av prosjektene var i den minste størrelseskategorien, dvs. inntil 100 000 kr, og disse utgjorde samtidig 7 prosent av instituttene prosjektinntekter. Om lag 2 650 prosjekter lå i størrelsesintervallet 101-500 000 kroner, og disse utgjorde samtidig 17 prosent av samlet beløp. Nærmere 1 400 prosjekter lå i størrelsen 501-2 000 000 kroner, men samtidig utgjorde denne gruppen av prosjekter 32 prosent av instituttene prosjektinntekter. Antallet rapporterte prosjekter med størrelse over 2 millioner kroner var 623 i 2007 Disse prosjektene utgjorde om lag 6 prosent av totalt antall prosjekter, og 44 prosent av det totale prosjektvolumet. Fordelingen av prosjektporteføljen for instituttene viser samlet sett en svak dreining mot større prosjekter.

1.7 Publisering og formidling av resultater

Instituttene publisering og formidling fremkommer av tabell 22 og 23. Rapporteringen av vitenskapelig publisering ble fra og med 2006 lagt om til å følge samme kategoriinndeling som

benyttes i det resultatbaserte tildelingssystemet i UoH-sektoren. Dette innebærer at for årets rapportering har instituttene blitt spurt om å kategorisere sine vitenskapelige publikasjoner i tre kategorier; artikler publisert i periodika eller serier, antologier eller monografier. I sammenligninger med tidligere års rapportering har vi kun benyttet artikler publisert i periodika eller serier.

Instituttene personalt publiserte til sammen 584 vitenskapelige artikler i periodika eller serier, to mer enn i 2006. Videre ble det publisert 182 antologier og 17 monografier i 2007. Antall vitenskapelige publikasjoner per forskerårsverk gikk ned fra 0,34 i 2006 til 0,32 i 2007.

Tabell 22 gir oversikt over publisering og faglig formidling i 2007. I tillegg til publikasjonene i de tre kategoriene for vitenskapelig publisering, publiserte instituttene 15 fagbøker, lærebøker og andre selvstendige utgivelser i 2007 (tabell 22). Dette var det samme antallet som ble registrert i 2006. Publiserte kapitler, artikler i bøker, lærebøker, allmenntidsskrifter med mer gikk også ned fra 635 i 2006 til 587 i 2007. Antall rapporter i egen eller ekstern serie og til oppdragsgivere var 3 863 i 2007, en nedgang på 651 fra 2006. Det ble publisert 530 ledere, kommentarer, anmeldelser og kronikker. Instituttene medvirket som arrangør ved 157 konferanser av varighet på minst en dag. Dette var én mer enn i 2006. Instituttene medarbeidere holdt til sammen 1 253 faglige foredrag og fremleggelse av posters og lignende, og formidlet 349 populærvitenskapelige artikler og foredrag.

1.8 Andre resultater som følge av forskningen

1.8.1 Nyetableringer

Det ble etablert fire nye bedrifter med utgangspunkt i instituttene virksomhet i 2007 slik det går fram av tabell 24. Disse hadde ved utgangen av året til sammen 4 ansatte. Det var IRIS, MARINTEK, NGI, og SINTEF Petroleumsforskning som stod for nyetableringene.

1.8.2 Lisenser og patenter

I tabell 25 vises patentsøknader fra instituttene i 2007, samt meddelte patenter og solgte lisenser. Det ble søkt om 14 patenter i Norge og 28 i utlandet i 2007. I forhold til 2006 var dette en økning i antall patentsøknader og en dreining mot flere søknader utenfor Norge. Det ble meddelt 7 patenter i 2007, vesentlig færre enn året før da det var 42.

Instituttene solgte 265 nye lisenser i 2007, og fikk samlede lisensinntekter på nesten 9 millioner kroner. Dette var en stor økning sammenlignet med 2006, da 49 lisenser ble solgt og lisensinntektene var 4,4 millioner kroner.

1.9 Forskningsrådets vurdering

Forskningsrådet mener at de teknisk-industrielle instituttene, i nært samspill med U&H-sektoren, er et avgjørende virkemiddel for å videreutvikle og styrke innovasjonsevnen i norsk næringsliv og forvaltning. Dette er nødvendig som grunnlag for å skape et konkurransekraftig og verdiskapende næringsliv som i sin tur er en helt avgjørende forutsetning for å sikre at Norge kan opprettholde et høyt velstands- og velferdsnivå også i fremtiden. Forskningsrådet ser det derfor som et sentralt mål å styrke disse instituttene internasjonale konkurransekraft ved å tilrettelegge for styrket satsing på langsiktig kompetansebygging som er tilpasset næringslivets og offentlig sektors fremtidige behov for tilgang på forskningstjenester. I sine årlige budsjettforslag har Forskningsrådet argumentert for og fremmet forslag om betydelig vekst i bevilgningene til

basisfinansiering men foreløpig har myndighetene ikke prioritert dette innen rammen av de årlige statsbudsjett. Sammenlignet med tilsvarende institutter i andre europeiske land er det klart dokumentert at de norske instituttene har en vesentlig lavere statlig basisfinansiering.

Som det fremgår av denne rapporten har instituttene i 2007 samlet sett gjennomført et meget stort antall prosjekter på oppdrag for norsk næringsliv og offentlig forvaltning. Det er også grunn til å merke seg at instituttene har oppnådd en betydelig vekst i inntekter fra internasjonale oppdrag. Dette er en klar indikator på at instituttene er internasjonalt konkurransedyktige på kvalitet og markedsrelevans. Rapporten viser også at instituttene har et nært og omfattende samarbeid med universitetssektoren og da spesielt knyttet til forskerutdanning. Forskningsrådet registrerer også med stor tilfredshet at instituttene samlet sett fremviser god økonomi.

Forskningsrådets hovedkonklusjon er at de teknisk-industrielle institutter er inne i en positiv utvikling og resultatene som rapporteres holder høy kvalitet både i et vitenskapelig og innovasjonspolitisk perspektiv.

2 Omtale av instituttens virksomhet

2.1 CMR - Chr. Michelsen Research AS (www.cmr.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006						
	2006		2007		2006	2007
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter	61,1		73,4		Ansatte	
Grunnbevilgning	3,5	5,7	3,5	4,8	Årsverk totalt	56 61
Strategiske inst.progr. - SIP	4,0	6,5	2,8	3,8	Årsverk forskere	46 43
Forvaltningsoppg./bidragsinnt. -	-		0,0	0,0	Herav kvinner	4 7
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	8,0	13,1	15,2	20,7	Andel forskerårsv. (%)	81 70
Andre driftsinntekter/oppdrag					Antall ansatte med doktorgrad	14 15
Næringslivet	26,2	42,9	31,2	42,5	Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,1 0,33
Utlandet	5,1	8,3	3,4	4,6	Innovasjonsresultater	
Offentlig forvaltning	2,1	3,3	8,5	11,6	Antall patentsøknader	0 0
Andre oppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0	Lisensinntekter (mill. kr)	0 1
Øvrige inntekter ekskl. finans	7,7	12,6	8,9	12,0	Antall nye bedriftsetableringer	0 0
					Publisering/rapportering	
Driftsresultat	-2,0		0,0		Antall vitenskaplige artikler 1)	0 6
Egenkapital	87,9	64,9	96,5	66,6	Antall artikler pr. forskerårsverk	0,0 0,14
					Antall rapporter til oppdragsgivere	18 15
					Forskerutdanning	
					Antall doktorgradskandidater	6 1
					Herav kvinner	0 0

1) Artikler i periodika eller serier

Christian Michelsen Research (CMR) er et næringsorientert forskningsinstitutt eid 85% av Universitetet i Bergen (UiB). Selskapets formål er, på allmennyttig grunnlag og i samarbeid med UiB, å bidra til økt industriell virksomhet gjennom teknologisk orientert forskningsbasert innovasjon og nyskaping. CMR betjener næringsliv og forvaltning gjennom oppdrag fra norske og utenlandske kunder.

CMRs engasjement strekker seg fra teknologisk forskning, utvikling og teknologidemonstrasjon til bygging og testing av industrielle prototyper og kommersialisering. CMRs målsetning er å bidra til innovasjon og nyskaping gjennom praktiske resultater som kundene kan ta direkte i bruk og ved etablering av nye bedrifter og virksomheter.

CMR samarbeider med universiteter og høyskoler, spesielt UiB, bl.a. innen utdanning av dr.grads- og hovedfagskandidater i tilknytning til oppdragsvirksomhet.

CMRs spesiallaboratorier og eksperiment- og testfasiliteter utgjør en viktig del av virksomheten.

CMR har organisert sin virksomhet i fire forretningsenheter hvorav to er heleide datterselskaper:

CMR Instrumentation utvikler måleteknologi og instrumentering for overvåking av industrielle prosesser og miljø med fokus på petroleumssektoren (olje- og gassmåling, flerfase og prosessmåling), klima og marine ressurser. Ved hjelp av spisskompetanse innen målefysikk, modellering, sensorteknologi, elektronikkutvikling og signalbehandling utvikles nye måleinstrumenter til det kommersielle marked. Michelsen-senteret, et Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) innen måleteknologi, er tilknyttet virksomheten.

CMR Computing utvikler programvare innen informasjonsteknologi med særlig vekt på visualisering og distribuerte systemer. Målet er å utvikle nye systemløsninger som kan bidra til

økt verdiskapning gjennom bedre analyse, kommunikasjon og beslutninger i bedrifter og offentlig forvaltning.

Prototech AS utvikler og produserer finmekaniske prototyper og spesialutstyr for internasjonal romvirksomhet, olje- og landbasert industri, samt produkter innen energi- og miljøsektoren. Kraftproduksjon basert på brenselceller er et hovedområde. I 2007 etablerte CMR og IFE et eget selskap for å videreutvikle et nytt konsept for kraft- og hydrogenproduksjon fra naturgass med integrert CO₂-fangst, der brenselcelleteknologi inngår.

GexCon AS tilbyr innovative tjenester og produkter for det globale markedet innen teknisk sikkerhet generelt og eksplosjonssikkerhet spesielt. Selskapet utvikler internasjonalt ledende beregningsverktøy innen gass-spredning og eksplosjoner.

I tillegg til den teknologiske oppdragsvirksomhet gjennom forretningsenhetene bidrar CMR aktivt til regional næringsutvikling i Hordaland-/vestlandsregionen gjennom rådgivning og teknologiformidling i samarbeid med kompetansemiljøer og virkemiddelapparat regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

En viktig oppgave i 2007 har vært å bidra i arbeidet med å styrke og synliggjøre den samlede teknologiske forskningskompetansen i Bergen inn mot næringsliv og forvaltning. Sentrale samarbeidspartnere har vært Universitetet i Bergen, Høgskolen i Bergen og Havforskningsinstituttet og prosessen har avdekket at det for disse miljøene er et betydelig potensiale for økt og styrket samarbeid med næringslivet.

Faglige høydepunkter

Tolkesystem for fiskeflåten

I samarbeid med Havforskningsinstituttet (IMR) har CMR i 2007 utviklet et nytt programsystem, SEAT (School Exploration and Analysis Tool), for tolking og artsbestemmelse av fiskeforekomster, basert på marine akustiske data. SEAT gjør en automatisk tolking av data fra ekkolodd, og er tilpasset for bruk ombord i kommersielle fiskefartøy.

Ved å utnytte kunnskap om hvilke refleksjonsegenskaper de forskjellige fiskeartene har ved ulike frekvenser, kan "den digitale signaturen" i det reflekterte akustiske signalet fra en stim utnyttes til å skille mellom arter, og si noe om blandingsforholdet i en stim. Kunnskap om hvilken art det gjelder forut for tråling eller notkast er viktig både ut fra krav om god ressursforvaltning, ut fra tildelte kvoter og ut fra rene økonomiske betraktninger om aktuell pris på råvaren.

SEAT er for tiden til utprøving på tre store norske fiskefartøy og forventes å bli et meget verdifullt støtteverktøy for fiskeflåten. Etter hvert vil SEAT bli utvidet til å kunne håndtere flere andre arter og også til å si noe om størrelsesfordeling i stimene. SEAT er bl.a. blitt til gjennom støtte fra Forskningsrådet og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond.

IMR og CMR har samarbeidet over mange år om utviklingen av tolkesystemer for bestandsestimering av fiskeforekomster. Fra 2006 har IMR brukt LSSS (Lagrange Scale Survey System) som sitt hovedverktøy for bestandsestimering. Systemet er på utprøving hos flere internasjonale institusjoner (www.marec.no.)

Utviklingen av SEAT og LSSS bygger videre på den kompetanse CMR har etablert når det gjelder visualisering og prosessering av måledata, en kompetanse som er bygget opp over en årrekke, bl.a. med utgangspunkt i grunnbevilgninger og strategiske instituttprogram fra Forskningsrådet.

Måling av norsk gass eksport fra Ormen Lange.

Når olje og gass fra Norge eksporteres til utlandet, måles verdien i fiskale målesystemer. Dette krever svært nøyaktige strømningsmålere siden små men systematiske målefeil over tid kan få stor økonomisk betydning for både selskapene og Norge som olje- og gass eksportør.

Ultral lyd baserte fiskale målestasjoner er i dag de beste for fiskal måling av gass, og på gass eksportlinjene i Nordsjøen er det installert flere slike målestasjoner. En del ultralyd fiskale målestasjoner opererer under trykk og temperatur som er vesentlig forskjellig fra trykk og temperatur brukt under strømningskalibrering (før utplassering av målerne). Ukorrigerert vil dette kunne gi signifikante og systematiske målefeil. CMR Instrumentation har nå utviklet en metode for korreksjon som er implementert i målestasjonen for fiskalmåling av gass eksporten fra Ormen Lange til England. Dette har resultert i at inntekten til lisensen er økt med rundt 140 millioner kr. pr. år (gasspris 2 NOK/Sm³).

I tillegg til partnerne på Ormen Lange har Oljedirektoratet og andre norske og internasjonale aktører vist betydelig interesse for studien, og resultatene er tatt inn i et internasjonalt ISO standardiseringsarbeid som pågår innen fiskalmåling av gass med ultralyd strømningsmålere.

Langsiktig oppbygging av ultralyd kompetanse og kompetanse innen fiskalmåling gjennom prosjekter støttet av Forskningsrådet og industrien, har muliggjort dette arbeidet.

2.2 IFE - Institutt for energiteknikk (www.ife.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006						
Økonomi	2006		2007			
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007
Driftsinntekter	533,5		584,7			
Grunnbevilgning	11,1	2,1	11,1	1,9		
Strategiske inst.progr. - SIP	13,8	2,6	15,7	2,7		
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.	75,0	14,1	76,0	13,0		
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	42,3	7,9	45,8	7,8		
Andre driftsinntekter/oppdrag						
Næringslivet	127,2	23,9	148,7	25,4		
Utlandet	190,8	35,8	210,0	35,9		
Offentlig forvaltning	56,9	10,7	68,2	11,7		
Andre oppdrag	8,0	1,5	5,1	0,9		
Øvrige inntekter ekskl. finans	8,4	1,6	4,1	0,7		
Driftsresultat	17,8	3,3	13,3	2,3		
Egenkapital	224,6	61,6	245,5	61,3		
					Ansatte	
					Årsverk totalt	492 511
					Årsverk forskere	174 179
					Herav kvinner	35 36
					Andel forskerårsv. (%)	35 35
					Antall ansatte med doktorgrad	73 71
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,2 0,18
					Innovasjonsresultater	
					Antall patentsøknader	4 5
					Lisensinntekter (mill. kr)	0,2 1,10
					Antall nye bedriftsetableringer	0 0
					Publisering/rapportering	
					Antall vitenskaplige artikler 1)	67 59
					Antall artikler pr. forskerårsverk	0,4 0,33
					Antall rapporter til oppdragsgivere	220 155
					Forskerutdanning	
					Antall doktorgradskandidater	15 14
					Herav kvinner	5 5

1) Artikler i periodika eller serier

Instituttets formål er på samfunnsnyttig grunnlag å drive forskning og utvikling innenfor energi- og petroleumssektoren og å ivareta nukleærteknologiske oppgaver for Norge. Instituttet arbeider bevisst for å bli internasjonalt synlige og ledende på utvalgte spissområder og eksempler på slike områder er reaktorsikkerhet, nukleær brenseloppførsel og instrumentering, materialvitenskap, hydrogenlagring, flerfase-/tracer-/korrosjonsteknologi, fysisk-matematisk modellering, prosessimulering, MTO (Menneske-Teknologi-Organisasjon), CO₂-håndtering og fornybare energikilder.

Virksomheten er organisert i fem sektorer:

- Nukleærteknologi
- Nukleær Sikkerhet og Pålitelighet
- Sikkerhet-Menneske-Teknologi-Organisasjon
- Energi-,Miljøteknologi og Fysikk
- Petroleumsteknologi

Faglige høydepunkter

Gjennombrudd i hydrogenlagring

Fysikkavdelingen har i løpet av 2007 forsket på spesielle materialer, såkalte borohydrider, som kan representere et gjennombrudd når det gjelder bruk av hydrogen som energibærer. Nye lovende materialer er magnesium borohydrid og calcium borohydrid som begge har meget stor lagringskapasitet, men lite er kjent når det gjelder opptak og frigjøring av hydrogen. Fysikkavdelingen har studert detaljene i disse prosessene som viser seg å være uventet kompliserte. Å forstå slike prosesser vil være avgjørende for videre utvikling av disse eller lignende materialer for hydrogenlagring. Nøytronspredning er den eneste tilgjengelige metode som gir informasjon om hvor hydrogen sitter i ulike legeringer og Kjellerreaktoren er derfor avgjørende viktig for at IFE og dermed Norge skal kunne opprettholde sin fremtredende posisjon internasjonalt når det gjelder forskning på sikker lagring av hydrogen.

Mot tredje generasjons solceller

Hovedutfordringen for solcelleindustrien er å senke kostnadene forbundet med produksjon av solstrøm for dermed å gjøre solceller mer konkurransedyktige i forhold til andre energikilder. Med midler fra Forskningsrådet er instituttet nå i oppstartsfasen av et meget stort prosjekt med tittelen ” Thin and highly efficient silicon-based solar cells incorporating nanostructures”.

Målet med prosjektet er å utvikle ny teknologi, deriblant helt nye, nanostrukturerte materialer til bruk i solceller som kan oppnå langt høyere effektivitet enn det som er oppnådd tidligere. Denne type materialer vil kunne muliggjøre en langt bedre bruk av en større del av sollyset enn den dagens solceller oppnår. Solceller basert på nanoteknologi benevnes i dag tredje generasjons solceller. IFEs ambisjon er å være blant de ledende fagmiljøer når det gjelder utvikling av denne nye solcelleteknologien.

Feltstudier med tracere

IFE leverte i 2007 tracertjenester til verdens største oljefelt, Ghawar-feltet i Saudi Arabia. Dette oljefeltet strekker seg over et område på 3260 km² med estimerte reserver på 11 milliarder Sm³, noe som for eksempel er 20 ganger større enn Statfjord-feltet. Flere vanntracere ble injisert her på slutten av 2007 for å studere bevegelsen av injisert vann fra injeksjonsbrønner til produksjonsbrønnene. Dette vil gi nyttige data for å optimalisere trykkbalansen i feltet for dermed å øke flømmingseffektiviteten og forbedre oljeproduksjonen.

Human Reliability Analysis (HRA)

Human Reliability Analysis (HRA) er en metodikk som søker å angi sannsynligheter på at mennesker tar feil beslutninger, såkalte ”menneskelige feilhandlinger”, i komplekse driftssituasjoner. Slike sannsynligheter blir brukt som direkte input i probabilistiske risikoanalyser.

IFE Halden fikk i slutten av 2006 prosjektledelsen for et stort internasjonalt samarbeidsprosjekt hvor formålet er å sammenholde analyser av menneskelige feilhandlinger fra et antall HRA

metoder for gitte uhellsscenarioer i et kjernekraftverk. I 2007 ble en pilottest gjennomført. 13 HRA team fra 10 land fikk den samme bakgrunnsinformasjon om anlegget (simulatoren), kontrollrommet (Hammlab), prosedyrene i bruk og selve uhellsforløpet. HRA teamene brukte noen måneder på å analysere de menneskelige feilhandlingene i et uhellsscenario med en enkel og en vanskelig variant. I parallell ble de virkelige data fra uhellscenariene, som ble kjørt i et stort eksperiment høsten 2006 med deltagelse av 14 skiftlag fra et kjernekraftverk i Sverige, analysert og brakt over på en standard form som gjorde det mulig å sammenligne analysene med de virkelige dataene.

Analysearbeidet i Halden besto av å gå gjennom alle DVD filmene fra kontrollrommet i Hammlab tatt under alle eksperimentene, analysere alle verbale protokoller og alle data samlet på forskjellige logger. Etterpå dokumenterte Halden-forskerne sine analyseresultater på den måten som HRA-metodene normalt gir sine resultater på.

En uavhengig internasjonal vurderingsgruppe og Halden-forskerne foretok så den første sammenligning mellom de empiriske data og estimatene fra HRA metodene. Resultatene ble lagt fram i slutten av oktober 2007 i Washington D.C. på en workshop sponset av US Nuclear Regulatory Commission (NRC). Det var hele 45 deltagere på workshopen som ble åpnet av Deputy Director for Research på US NRC som understreket viktigheten av dette forskningsprosjektet.

Konklusjonen fra workshopen var at "the International Empirical HRA study" så langt har vært en stor suksess. Det er enighet om å gå videre med arbeidet også i 2008-09.

2.3 NGI - Norges Geotekniske Institutt (www.ngi.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
	2006		2007			2006	2007
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Økonomi					Ansatte		
Driftsinntekter	232,1		262,1		Årsverk totalt	173	180
Grunnbevilgning	9,0	3,9	9,0	3,4	Årsverk forskere	146	148
Strategiske inst.progr. - SIP	10,1	4,4	7,6	2,9	Herav kvinner	25	25
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			3,5	1,3	Andel forskerårsv. (%)	84	82
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	18,9	8,2	25,2	9,6	Antall ansatte med doktorgrad	38	40
Andre driftsinntekter/oppdrag					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,00	0,06
Næringslivet	105,4	45,8	128,8	49,2	Innovasjonsresultater		
Utlandet	58,8	25,3	65,0	24,8	Antall patentsøknader	2	2
Offentlig forvaltning	23,3	10,0	23,0	8,8	Lisensinntekter (mill. kr)	1,20	1,20
Andre oppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0	Antall nye bedriftsetableringer	3	1
Øvrige inntekter ekskl. finans	1,0	0,4	0,0	0,0	Publisering/rapportering		
Driftsresultat	7,0	3,0	12,4	4,7	Antall vitenskaplige artikler 1)	90	104
Egenkapital	81,0	48,5	97,4	46,2	Antall artikler pr. forskerårsverk	0,62	0,70
					Antall rapporter til oppdragsgivere	729	807
					Forskerutdanning		
					Antall doktorgradskandidater	24	20
					Herav kvinner	9	6

1) Artikler i periodika eller serier

NGIs hovedformål er å være det nasjonale senteret for geoteknisk forskning i Norge og sørge for at anvendelsen av resultater kommer norsk nærings- og samfunnsliv til nytte. NGI er en privat binæringsstiftelse som utfører forskning, utvikling og avansert rådgivning innen geofagene. NGIs kompetansen er innen materialegenskaper, analyse og beregning av stabilitet og deformasjon av jord, berg og snø, miljøteknologi, samt innen instrumentering og overvåking. NGI har et nasjonalt

ansvar for å utvikle faglig ekspertise og for forskning innen risiko knyttet til skredfare. NGI deltar aktivt i utdanning, veiledning og forskning ved universiteter og høyskoler.

Med sin kompetanse og erfaring fra prosjekter i inn- og utland i nært 60 år, har NGI opparbeidet stor internasjonal anerkjennelse, og en posisjon som internasjonalt kompetansesenter innen utvalgte fagområder. Et bevis på dette er at flere NGI-medarbeidere i 2007 ble spurt om å gi "Keynote" og "State-of-the-Art" foredrag i internasjonale fora. NGIs ekspertiseområder er knyttet til fundamentering av bygg, anlegg og offshore konstruksjoner, bergrom og undergrunnsanlegg, dammer, skred og skredfarevurdering, forurenset grunn og grunnvann, geomekanikk, petroleumsgeofysikk og tilstandskontroll av konstruksjoner.

NGI leder også "International Centre for Geohazards - ICG", et av Norges første Sentre for Fremragende Forskning (SFF). ICG utfører forskning for å vurdere risiko og hindre og redusere skader knyttet til skred, jordskjelv, tsunami og flom. Målet for ICG er å utvikle kunnskap som bidrar til å redde menneskeliv og redusere skader på infrastruktur og miljø. UiO, NTNU, NGU og NORSAR er NGIs partnere i ICG. Senteret har internasjonal anerkjennelse og overstrømmes av fageksperter som ønsker et forskeropphold på ICG. ICG er bedt om råd i tilknytning til store katastrofer, f.eks. Bam-jordskjelvet i Iran og tsunamien i det Indiske Hav. I 2006 ble ICG evaluert av internasjonale eksperter i regi av Norges forskningsråd og fikk "exceptionally good" som vurdering. Forskningsrådet har på denne bakgrunn besluttet å opprettholde SFF status for denne virksomheten frem til utløpet av 2012.

Faglige høydepunkter

Fjellskred i Lyngen kan føre til flodbølge

Et potensielt fjellskred fra Nordnes i overgangen Lyngen og Storfjorden i Troms kan medføre store flodbølger. Dette er resultatet fra en vurdering som NGI har utført for Lyngen kommune etter at NGU gjorde målinger over fire år som viser at Nordnesfjellet i Troms beveger seg opp til tre centimeter i året. Fjellpartiet som er i bevegelse ligger 600-800 m over fjorden. I samråd med Lyngen kommune, har NGI utført bølgeanalyser basert på to skredscenarier, ett på 7 mill. m³ og et tilfelle med skredvolum på 11 mill. m³. Det er likevel svært lite sannsynlig at hele fjellpartiet vil falle ut som ett skred i stedet for flere separate blokker. NGI beregnet først bølgenes utbredelse i Lyngen, samt mer detaljerte studier av bølgene inn mot Lyngseidet, Skibotn og Olderdalen som følge av fjellskred i Nordnes. Disse stedene er betraktet som utsatt ut fra beliggenhet, befolkningstetthet og infrastruktur. NGI gjorde mer detaljerte studier av oppskyllingshøyder langs land på ytterligere ti steder i fjordsystemet. Lokale variasjoner kan oppstå avhengig av terreng, dybdeforhold, infrastruktur med mer. Rett utenfor skredområdet kan bølgene bli over 60 m høye mens de avtar raskt sørover og nordover. Et skredvolum på 11 mill. m³ gir betydelige bølger i et større område rundt skredet. Scenariene og resultatene er utvilsomt dramatiske. Det understrekes at sannsynlighetene for de ulike scenariene ikke er kvantifisert, siden hyppigheten av tidligere skredhendelser siden siste istid er ukjent. Flodbølger som følge av skred fra Nordnesfjellet har ikke oppstått tidligere.

2.4 NORSAR (www.norsar.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006					
Økonomi	2006		2007		
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	
Driftsinntekter	48,4		53,4		
Grunnbevilgning	1,9	3,9	1,9	3,6	
Strategiske inst.progr. - SIP	4,4	9,1	4,4	8,2	
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			2,1	3,9	
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	3,9	8,1	4,0	7,5	
Andre driftsinntekter/oppdrag					
Næringslivet	14,2	29,3	14,5	27,2	
Utlandet	9,0	18,6	9,9	18,5	
Offentlig forvaltning	14,9	30,8	16,5	30,9	
Andre oppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0	
Øvrige inntekter ekskl. finans	0,1	0,2	0,1	0,2	
Driftsresultat	1,3	2,7	1,3	2,4	
Egenkapital	32,4	64,0	33,5	62,0	
					2006 2007
					Ansatte
					Årsverk totalt 44 45
					Årsverk forskere 29 29
					Herav kvinner 4 3
					Andel forskerårsv. (%) 67 65
					Antall ansatte med doktorgrad 13 16
					Forskeravgang pr. forskerårsverk 0,10 0,10
					Innovasjonsresultater
					Antall patentsøknader
					Lisensinntekter (mill. kr)
					Antall nye bedriftsetableringer 1 0
					Publisering/rapportering
					Antall vitenskapelige artikler 1) 19 17
					Antall artikler pr. forskerårsverk 0,65 0,59
					Antall rapporter til oppdragsgivere 14 4
					Forskerutdanning
					Antall doktorgradskandidater 0 0
					Herav kvinner 0 0

1) Artikler i periodika eller serier

Stiftelsen NORSAR har som formål, på idéelt og samfunnsnyttig grunnlag å:

- Utføre forskning og utvikling innen geofysiske og datatekniske fagområder.
- Arbeide for anvendelse av denne forskningens resultater i praksis til fremme av norsk nærings- og samfunnsliv.
- Bidra til opparbeidelse og utvikling av kompetanse og utdanning av fagpersonell innen stiftelsens fagområder.
- Fungere som nasjonalt kompetanse- og driftssenter knyttet til avtalen om forbud mot kjernefysiske prøvesprengninger.

Forskningen ved NORSAR konsentreres i tre hovedområder:

- Utvikling av metoder og systemer for seismisk overvåking og verifikasjon av etterlevelse av prøvestansavtalen, Comprehensive Nuclear-Test- Ban Treaty (CTBT).
- Grunnleggende seismologisk forskning knyttet til registrering av små og store jordskjelv og risiko ved jordskjelv.
- Utvikling av metoder og software for seismisk modellering og avbildning av geologiske strukturer.

Internasjonalt samarbeid som sikter mot iverksetting av Prøvestansavtalen er et betydelig virksomhetsområde ved NORSAR. I kraft av å være norsk, nasjonalt datasenter (NDC) deltar NORSAR i en rekke teknisk-vitenskapelige møter, workshops og prosjekter for å styrke og samordne arbeidet for å nå dette målet. Til sammen 6 land har hittil benyttet seg av den rådgivning og teknologi NORSAR kan tilby, senest Kirgisistan, der NORSAR gjennomførte et prosjekt med teknologioverføring i 2007, finansiert av Utenriksdepartementet.

Faglige høydepunkter

Rasfareregistrering i Åknes

En ustabil fjellside ved Åknes på Sunnmøre (se figur 1) representerer fare for bosetning og skipstrafikk i Storfjorden. Fjellsiden ligger i god avstand fra bebodd område, men en utglidning har potensial til å generere en tsunami som eventuelt kan true store deler av fjordsystemet og de omkringliggende standområder. Volumet for den ustabile delen er beregnet til 40-70 millioner kubikkmeter fjell og bevegelsen i fjellsiden er målt til mellom 4 og 15 cm/år. Her drifter og vedlikeholder instituttet et småskala seismisk nettverk bestående av 8 tre-komponent geofoner som er installert for å registrere små (mikroseismiske) jordskjelv (hendelser) som kan skyldes glidning av fjellsiden. Nettverket leverer kontinuerlige data uten større driftsforstyrrelser. Det registreres 1-10 sterke seismiske hendelser i uka, som er antatt å knytte seg til fjellsidens bevegelse. Under kraftig regnvær og ved snøsmelting er det observert et enda større antall hendelser, som kan tyde på at glidningen midlertidig øker ved slike forhold. Resultatene fra prosesseringen er tilgjengelig på NORSARs web-sider. De seismiske registreringene er komplementære til mer direkte, lokale målinger (avstandsmåling med laser, inklinometere i borehull osv.) i fjellsiden ved Åknes og leverer kritisk viktig informasjon til et varslingscenter opprettet i tettstedet Stranda.

Fig. 1. Åknes ligger i fjordsystemet Storfjorden midtveis mellom Stranda og Hellesylt (venstre bilde). Volumet av den ustabile fjellsiden (farget rødt i høyre bilde) er anslått til 40-70 millioner kubikkmeter.

2.5 NR - Norsk Regnesentral (www.nr.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006						
		2006		2007		
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007
Driftsinntekter	51,8		68,9			
Grunnbevilgning	3,9	7,5	3,9	5,7		
Strategiske inst.progr. - SIP	8,5	16,4	9,3	13,5		
Forvaltningsoppgr./bidragsinnt.			2,4	3,5		
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	7,9	15,3	18,4	26,7		
Andre driftsinntekter/oppdrag						
Næringslivet	18,9	36,5	27,6	40,1		
Utlandet	5,0	9,7	2,1	3,1		
Offentlig forvaltning	2,4	4,6	1,7	2,5		
Andre oppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0		
Øvrige inntekter ekskl. finans	3,5	6,8	3,4	4,9		
Driftsresultat	0,8	1,5	4,8	7,0		
Egenkapital	38,1	73,6	43,4	63,0		
					Ansatte	
					Årsverk totalt	57 60
					Årsverk forskere	48 51
					Herav kvinner	14 16
					Andel forskerårsv. (%)	85 85
					Antall ansatte med doktorgrad	24 25
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,10 0,04
					Innovasjonsresultater	
					Antall patentsøknader	0 0
					Lisensinntekter (mill. kr)	0,40 0
					Antall nye bedriftsetableringer	0 0
					Publisering/rapportering	
					Antall vitenskapelige artikler 1)	13 19
					Antall artikler pr. forskerårsverk	0,27 0,37
					Antall rapporter til oppdragsgivere	53 69
					Forskerutdanning	
					Antall doktorgradskandidater	3 10
					Herav kvinner	1 3

1) Artikler i periodika eller serier

NR er en uavhengig, privat stiftelse som utfører forsknings- og utviklingsoppdrag for industri, næringsliv og forvaltning. Instituttet har internasjonal forskningskompetanse innen datateknologi og statistisk-matematisk analyse og modellering. Kompetansen er bygget opp i samarbeid med Norges forskningsråd, Universitetet i Oslo i tillegg til et stort antall kunder i Norge og utlandet. NR er organisert i 3 avdelinger i tillegg til administrasjon:

- DART: sikkerhetsteknologier, multikanal multimedia IKT-applikasjoner, eInclusion.
- SAMBA: statistisk analyse, fjernmåling, mønstergjenkjenning og bildeanalyse
- SAND: stokastisk modellering av geologien i reservoarer

NR er vertsinstusjon for et SFI -Senter for forskningsdrevet innovasjon; ” Statistics for Innovation” med anvendelser innen petroleum, finans, marin og helse. Partnere er Universitetet i Oslo og 12 andre forskningsmiljøer og bedrifter. Sammen med partnere er NR internasjonalt ledende innen statistikk og statistikk er meget viktig for å ta de riktige beslutninger innen disse fire anvendelsesområdene. Problemstillinger for NR innen statistikk er estimering av fiskebestand, kraftpriser og finansiell risiko, samt beskrivelse av geologien i petroleumreservoarer og overvåking av klimaendringer.

NR har lange tradisjoner innen IKT og holder et internasjonalt nivå innen utvalgte områder. Typiske problemstillinger er håndtering av personopplysninger i datasystemer, multimediaapplikasjoner på flere ulike plattformer og utvikling av universelt design. Både innen IKT og statistisk-matematisk modellering er et tett samarbeid med oppdragsgiver nødvendig for at vi skal kunne løse den aktuelle problemstillingen.

Faglige høydepunkter

Forsikring og klimamodellering

Virkningen av klimaendringer er en stor utfordring for forsikringsbransjen. Dersom det blir mer ekstremvær, hvilken betydning får det for skadeomgang og utbetalinger? I samarbeid med Gjensidige har NR kommet langt i å predikere effekten av mulige klimaendringer. Konkret er det arbeidet med villa- og landbruksforsikringer. Beregningene viser store regionale forskjeller, men generelt vil en dobling av dager med ekstremnedbør medføre firedoblede skadeutbetalinger.

NR sammen med Gjensidige deltar også i internasjonalt samarbeid innen dette felt og partnerne er Lloyds og London School of Economics. Ekspertene innen forsikring, statistikk og klimamodellering samarbeider tett i sin videre forskning på feltet.

Romlig statistikk og reservoarbeskrivelse

NR har i mange år bidratt til å lage numeriske modeller for hvordan olje og gass ligger i undergrunnen. Til tross for at det samles inn enorme mengder data er usikkerheten både i hvor oljen er og hvordan den forflytter seg betydelig.

NR samarbeider med NTNU og Stanford University i et prosjekt finansiert av Forskningsrådet, StatoilHydro og ENI, for å videreutvikle metoder for å beskrive berggrunnsegenskaper på en fleksibel måte. Grunnideen er at NR tar utgangspunkt i et tredimensjonalt bilde av undergrunnen som beskriver geometrien til geologien på en realistisk måte. Det ekstraheres så essensielle geometriske egenskaper fra dette bilde. Metoden er slik at den ved hjelp av disse essensielle egenskapene og alle tilgjengelige data (seismikk, brønner osv.) kan generere nye alternative geometrier som både er i tråd med data og geologiske beskrankninger. Resultatene fra denne forskningen kommersialiseres nå sammen med industriselskapet Roxar.

2.6 NORUT Informasjonsteknologi as (www.itek.norut.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006								
Økonomi	2006		2007		2006		2007	
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)				
Driftsinntekter	23,0		25,4					
Grunnbevilgning	2,1	9,1	2,0	7,9				
Strategiske inst.progr. - SIP	2,5	10,9	3,1	12,2				
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.								
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	1,7	7,4	1,1	4,3				
Andre driftsinntekter/oppdrag								
Næringslivet	7,0	30,4	7,5	29,5				
Utlandet	5,3	23,0	2,2	8,7				
Offentlig forvaltning	3,1	13,5	7,7	30,3				
Andre oppdrag	0,9	3,9	1,4	5,5				
Øvrige inntekter ekskl. finans	0,4	1,7	0,4	1,6				
Driftsresultat	0,6	2,6	0,1	0,4				
Egenkapital								
					Ansatte			
					Årsverk totalt	26	27	
					Årsverk forskere	22	23	
					Herav kvinner	2	3	
					Andel forskerårsv. (%)	85	85	
					Antall ansatte med doktorgrad	9	10	
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0	0,17	
					Innovasjonsresultater			
					Antall patentsøknader	1		
					Lisensinntekter (mill. kr)	0		
					Antall nye bedriftsetableringer	0	0	
					Publisering/rapportering			
					Antall vitenskaplige artikler 1)	22	13	
					Antall artikler pr. forskerårsverk	1	0,57	
					Antall rapporter til oppdragsgivere	10	14	
					Forskerutdanning			
					Antall doktorgradskandidater	3	4	
					Herav kvinner	0	4	

1) Artikler i periodika eller serier

Norut Informasjonsteknologi AS er i løpet av 2007 blitt fusjonert med Norut Samfunnsforskning AS. En hovedhensikt med dette er å øke potensialet for tverrfaglig forskning. Det fusjonerte

selskapet heter NORUT Tromsø AS. Selskapet skal være et redskap for foredling av ideer og kunnskap som skapes av universitetene, egne forskere og oppdragsgivere. Målsettingen er at forskningen skal resultere i praktiske anvendelser med et kommersielt potensial.

NORUT Tromsø IT har særlig spisskompetanse innenfor:

- Jordobservasjon og fjernmåling for miljø-, klima- og ressursovervåking
- Nettsentrisk geografisk informasjonsteknologi
- Nettbaserte tjenester, mobilitet, multimedia og e-læring

Faglige høydepunkter

P2P-teknologi

P2P (Peer to Peer) er et alternativ til den måten vi i dag henter for eksempel NRK-materiale via Nett TV; nemlig at alle laster ned fra en sentral server (såkalt klient/serverarkitektur). Når man har bredbåndsforbindelse, kan hver enkelt datamaskin fungere både som en server som leverer materiale og en klient som henter materiale. Den kalles da en "peer".

Et P2P-nettverk tillater deling av innhold som filer eller strømmen av både lyd, video og data. P2P blir i større og større grad sett på som en potensielt svært effektiv og robust mekanisme for å distribuere hvilket som helst innhold til sluttbrukere over hele verden.

Det er i 2007 utviklet en løsning hvor datamaskiner kan bli kjent med hverandre, skape "sosiale relasjoner", og på den måten understøtte søk etter hjelp og informasjon direkte fra andre maskiner i nettet. Instituttet har i et Forskningsrådsfinansiert prosjekt også utviklet et P2P lagringsnettverk der flere maskiner samarbeider om å lagre data på en trygg og effektiv måte. P2P teknologien fjerner i stor grad behovet for administrasjon, og håndterer det sømløst om en eller flere maskiner feiler eller faller fra. Ved å legge til en eller flere nye maskiner kan kapasiteten økes dynamisk, både i ytelse og mengden data som kan lagres

2.7 NORUT Teknologi as (www.itek.norut.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007	
Driftsinntekter	14,6		17,3				
Grunnbevilgning	1,2	8,2	1,3	7,5			
Strategiske inst.progr. - SIP	4,0	27,4	2,9	16,8			
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			0,0	0,0			
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	0,6	4,1	1,2	6,9			
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet	5,3	36,3	4,5	26,0			
Utlandet	1,2	8,2	1,9	11,0			
Offentlig forvaltning	1,8	12,3	4,2	24,3			
Andre oppdrag	0,0	0,0	1,3	7,5			
Øvrige inntekter ekskl. finans	0,1	0,7	0,0	0,0			
Driftsresultat	0,1	0,7	0,3	1,7			
Egenkapital	5,4	50,9	5,8	45,7			
					Ansatte		
					Årsverk totalt	15	17
					Årsverk forskere	12	14
					Herav kvinner	2	2
					Andel forskerårsv. (%)	79	80
					Antall ansatte med doktorgrad	6	6
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,10	0,22
					Innovasjonsresultater		
					Antall patentsøknader	1	1
					Lisensinntekter (mill. kr)	0	0
					Antall nye bedriftsetableringer	0	0
					Publisering/rapportering		
					Antall vitenskapelige artikler 1)	0	0
					Antall artikler pr. forskerårsverk	0	0
					Antall rapporter til oppdragsgivere	18	0
					Forskerutdanning		
					Antall doktorgradskandidater	6	0
					Herav kvinner	2	0

1) Artikler i periodika eller serier

Norut Teknologi as endret i løpet av 2007 navn til NORUT Narvik AS. Instituttet driver på oppdragsbasis teknologisk forskning og utviklingsarbeid på utvalgte områder, til fremme av næringsutvikling og effektivisering og utvikling av offentlig sektor.

Instituttet legger spesielt vekt på:

- virksomhet av betydning for næringsutvikling i Nord-Norge
- virksomhet som støtter opp om aktivitetene ved Høgskolen i Narvik
- virksomhet der en har forutsetning for å utvikle nasjonal og internasjonal spisskompetanse.

Selskapet har et særlig nært samarbeid med Høgskolen i Narvik. I tillegg samarbeider selskapet med flere forskningsmiljøer både nasjonalt og internasjonalt.

Sentrale fagområder for NORUT Narvik er:

- Materialteknologi, herunder materialfysikk/metallurgi, materialkjemi, overflateteknologi og elektrokjemi.
- Konstruksjonsteknikk, herunder bygg- og mekaniske konstruksjoner, tribologi
- Fornybar energi
- Miljøteknologi

Forskningsaktiviteten innen fornybar energi og kaldt klima teknologi er særlig prioritert.

Faglige høydepunkter

Økt effektivitet i solcelleproduksjon

Instituttet har sammen med REC ScanCell investert i et avansert spektrofotometer og et quantum efficiency measurement system. I et større Forskningsrådsfinansiert prosjekt samarbeider NORUT Narvik med REC ScanCell og Fraunhofer (Tyskland). Prosjektet går ut på å forbedre yield og effektivitet i REC ScanCells fabrikk gjennom å bruke innovativ produksjonsteknologi.

2.8 IRIS - International Research Institute of Stavanger AS (www.iris.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi		Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007
Driftsinntekter		201,5		242,7			
Grunnbevilgning		9,2	4,6	9,2	3,9		
Strategiske inst.progr. - SIP		5,4	2,7	5,2	2,1		
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.				7,2	3,0		
Prosjektbev. fra Forskn.rådet		45,3	22,5	59,0	24,3		
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet		109,1	54,3	125,1	51,5		
Utlandet		7,7	3,8	12,4	5,1		
Offentlig forvaltning		14,0	7,0	19,7	8,1		
Andre oppdrag		1,4	0,7	0,0	0,0		
Øvrige inntekter ekskl. finans		3,9	1,9	4,9	2,0		
Driftsresultat		-1,2		6,2	2,5		
Egenkapital		64,4	43,8	51,5	31,2		
					Ansatte		
						2006	2007
					Årsverk totalt	175	189
					Årsverk forskere	127	136
					Herav kvinner	34	38
					Andel forskerårsv. (%)	73	72
					Antall ansatte med doktorgrad	63	69
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,1	0,12
					Innovasjonsresultater		
					Antall patentsøknader	1	3
					Lisensinntekter (mill. kr)	0,0	1,80
					Antall nye bedriftsetableringer	1	1
					Publisering/rapportering		
					Antall vitenskaplige artikler 1)	47	18
					Antall artikler pr. forskerårsverk	0,4	0,13
					Antall rapporter til oppdragsgivere	126	151
					Forskerutdanning		
					Antall doktorgradskandidater	17	11
					Herav kvinner	10	5

1) Artikler i periodika eller serier

IRIS-konsernet består av IRIS og de heleide datterselskapene IRIS-Forskningsinvest som er ansvarlig for kommersialiseringsaktivitetene i IRIS og Akvamiljø AS som fasiliterer unike laboratorieanlegg for virksomheten innen biomiljø. UiS og Stiftelsen Rogalandforskning er eierne av IRIS, hver med 50 %. Instituttet har aktivitet innen områdene petroleum, gassteknologi, biomiljø og samfunns- og næringsutvikling.

IRIS-Petroleum består av forskningsgruppene Reservoar, Bore- og brønnmodellering, Brønnkonstruksjon og risikostyring, Feltstudier, Reservoar- og geomodellering og Økt utvinning, samt test- og utviklingsfasiliteter knyttet til Ullrigg Bore- og brønnsenter og laboratorier. Ullrigg bore- og brønnsenter er et viktig verktøy for kvalifisering av ny teknologi for olje- og gassindustrien.

IRIS-Biomiljø er en internasjonal forskningsenhet som er engasjert i prosjekter innen marin økotoxikologi, overvåking offshore og i kystsonen, mikrobiell økt oljeutvinning, nedbrytning og remediering av forurensede lokaliteter, effekter av plattformfjerning, samt kjemiske og toksikologiske analysetjenester. I tillegg utvikler avdelingen neste generasjons metoder for miljøovervåking basert på sanntidsmåling av fysiske, kjemiske og biologiske parametere, og fokuserer på å tilby et helhetlig system for miljøstyring som en del av integrerte operasjoner.

Utvikling av biosensorer designet for å gjenkjenne biologiske molekyler er en viktig del av FoU aktiviteten.

IRIS-Samfunns- og næringsutvikling skal gjennom forskning og utvikling bidra til økt kunnskap som kan fremme en bærekraftig, helsefremmende og verdiskapende utvikling i samfunns- og næringsliv. Avdeling for Samfunns- og Næringsutvikling driver forskning og utvikling innenfor de tre områdene arbeid, innovasjon og politikkutforming.

IRIS-Gass og Energi er knyttet opp mot etableringen av Risavika Gas Centre, som er en industriell forsknings- og testfasilitet under oppbygging i Risavika Energipark. Oppbyggingen av Risavika Gas Centre er et fellesinitiativ mellom Lyse Gass, Shell, Statoil, IRIS og UiS. Det fokuseres på forskning, utvikling og testing av miljøvennlige, effektive energisystem basert på naturgass, fornybar energi og CO₂ håndtering.

Faglige høydepunkter

Boreslams effekt på livet i havet

Oljeindustrien i Norge og Statens Forurensningstilsyn (SFT) har som mål at utslipp fra oljevirkksomheten ikke skal føre til skadelige utslipp, derfor er det viktig å finne ut om boreslam påvirker dyr som lever i vannsøylen. IRIS-Biomiljø har gjennomført studier for å finne ut om fisk og skjell tar opp metaller fra suspenderte boreslampartikler, og studert effekter av boreslam på fisk og på skjell som filtrerer vannet for å skaffe seg mat. Forskningen har dokumenterte at barytt og brukt boreslam med barytt som vektmateriale ga negative effekter på kamskjell, blåskjell og torsk. Økte metallkonsentrasjoner ble målt i vev fra de eksponerte dyrene, spesielt i skjell. Det er også foretatt forsøk for å finne ut i hvilken grad de metallene som finnes i boreslammet kan frigjøres før partiklene sedimenterer på bunnen. Fra disse forsøkene har IRIS fått frem fordelingskonstanter for metaller. Fordelingskonstantene er helt nødvendige for å kunne gjøre realistiske modellberegninger av risken av boreslamutslipp for det marine liv.

Forskningen innen feltet fortsetter og det gjennomføres forsøk med blåskjell som får barytt med lite og mye metall. IRIS skal måle metaller i ulike vev i skjellene og samtidig studere effekter for å finne ut om barytten med mye metall gir mer effekt. Brukt boreslam med ilmenitt som vektmateriale er også testet og ga negative effekter men responsene var mindre tydelige enn da dyrene ble utsatt for boreslam med barytt som vektmateriale.

Fremtidens avanserte løsninger for boring

IRIS-Petroleum bygger nå med økonomisk støtte fra Forskningsrådet, Statoil Hydro og ConocoPhillips en virtuell testrigg som kan etterligne boreoperasjonen så nær virkeligheten som mulig. Denne riggen utgjør sammen med avanserte simuleringsverktøy for beregning av nedihulls effekter og interaksjonen med et virtuelt reservoar, et komplett laboratorium. Ny teknologi og nye arbeidsprosesser skal her utvikles og testes effektivt før det implementeres for industrien. I tillegg vil laboratoriet fungere som et opplæringscenter for personell som er involvert i fremtidens boreoperasjoner. Laboratoriet brukes til å teste prototyper av fremtidens teknologi innenfor beslutningsstøtteverktøy for boreoperasjonsrom. I tillegg er et avansert system for automatisering av deler av boreprosessen (Drilltronics) testet før implementering på Statfjord C. Laboratoriet vil bli utviklet videre samtidig som nye prototyper av teknologien utvikles og testes mhp implementering i industrien.

2.9 SINTEF-Stiftelsen (www.sintef.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006 (Tall for 2006 noe usikre)							
Økonomi	2006		2007				
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Driftsinntekter	1324,3		1426,9				
Grunnbevilgning	50,0	3,8	49,8	3,5			
Strategiske inst.progr. - SIP	45,6	3,4	55,8	3,9			
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			25,9	1,8			
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	167,6	12,7	181,0	12,7			
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet	520,5	39,3	585,5	41,2			
Utlandet	134,3	10,1	167,5	11,8			
Offentlig forvaltning	225,3	17,0	189,8	13,4			
Andre oppdrag	8,3	0,6	52,2	3,7			
Øvrige inntekter ekskl. finans	133,5	10,1	115,9	8,1			
Driftsresultat	17,9	1,4	104,4	7,3			
Egenkapital	908,0	68,6	1108,0	77,9			
					2006 2007		
					Ansatte		
					Årsverk totalt		
					1080	1068	
					Årsverk forskere	780	837
					Herav kvinner	203	227
					Andel forskerårsv. (%)	72	78
					Antall ansatte med doktorgrad	341	297
					Forskeravgang pr. forskerårsverk	0,20	0,12
					Innovasjonsresultater		
					Antall patentsøknader	13	27
					Lisensinntekter (mill. kr)	0,20	2
					Antall nye bedriftsetableringer	0	0
					Publisering/rapportering		
					Antall vitenskaplige artikler 1)	291	280
					Antall artikler pr. forskerårsverk	0,44	0,33
					Antall rapporter til oppdragsgivere	2127	1550
					Forskerutdanning		
					Antall doktorgradskandidater	71	131
					Herav kvinner	23	38

1) Artikler i periodika eller serier

Stiftelsen SINTEF er morforetak i SINTEF-konsernet. Sammen med stiftelsen omfatter konsernet selskapene SINTEF Energiforskning AS, SINTEF Fiskeri og havbruk AS, SINTEF Petroleumsforskning AS og MARINTEK – Norsk marinteknisk forskningsinstitutt AS. Disse selskapene avgir egne rapporter.

SINTEFs konsernområder er:

SINTEF Byggeforsk (fra 2007-01-01)

SINTEF Helse

SINTEF IKT

SINTEF Materialer og kjemi

SINTEF Teknologi og samfunn

SINTEF Olje og energi

 SINTEF Energiforskning AS

 SINTEF Petroleumsforskning AS

SINTEF Marin

 MARINTEK

 SINTEF Fiskeri- og havbruk AS

SINTEF har et utstrakt samvirke med NTNU og UiO. Sammen med universitetene har de nå etablert 18 Gemini-sentre hvor SINTEFs faggrupper arbeider i nært samarbeid med tilsvarende grupper ved universitetene. I tillegg kommer ett senter med deltakelse fra St. Olavs hospital.

SINTEF har i 2007 vedtatt en ny hovedstrategi for konsernet. Hovedmålet i denne er: SINTEF skal bli Europas mest anerkjente konsern for oppdragsforskning.

Dette hovedmålet underbygges av tre fokusområder:

- Kunder: SINTEF skal bidra til ny kunnskap, verdiskaping og økt konkurransevne for sine kunder.

- Fag: SINTEF skal holde høy faglig kvalitet og være internasjonalt ledende på utvalgte områder.
- Folk: SINTEF skal være en attraktiv arbeidsplass med unike utviklings muligheter for mennesker med viten og vilje.

Rapport for de fem konsernområder innenfor stiftelsen SINTEF er gitt nedenfor.

2.9.1 SINTEF Byggforsk

SINTEF Byggforsk skal være en flerfaglig og proaktiv organisasjon for byggesektoren - innen forskning og utvikling, spesialrådgivning, produktdokumentasjon og kunnskapsformidling. SINTEF Byggforsk skal kunnskapsmessig ligge i front på områder som bidrar til en bærekraftig utvikling, og skal kjennetegnes ved uavhengighet, integritet og innovasjon. SINTEF Byggforsk skal være et komplett forskningsinstitutt for bygge-, anleggs- og eiendomssektoren.

SINTEF Byggforsk ble besluttet opprettet høsten 2005. 2007 er første driftsåret som ett konsernområde innenfor Stiftelsen SINTEF.

SINTEF Byggforsk er organisert i følgende avdelinger:

- Bygninger
- Byggematerialer og konstruksjoner
- Infrastruktur
- Kunnskapssystemer og sertifisering

SINTEF NBL (Norges branntekniske laboratorium) as er et heleid datterselskap av SINTEF Byggforsk. SINTEF Byggforsk er lokalisert i Oslo (hovedkontor) og i Trondheim ved NTNU med tilnærmet like mange medarbeidere i hver by. Alle avdelinger har medarbeidere både i Oslo og Trondheim. Virksomheten i Trondheim bidrar bl.a. til et godt utviklet samarbeid med NTNU.

Faglige høydepunkter

Sparer penger og vann

SINTEF Byggforsk har bidratt til å utvikle analyseverktøyet CARE-W (Computer Aided Rehabilitation of Water networks); Filosofi, metodikk og programvare som hjelper ingeniøren med å vurdere tilstanden og ytelsen til vannledningsnettet. Dette verktøyet gjør det enklere å planlegge en sikker og god vannforsyning, og gir nye muligheter for å spare både penger og vann ved at man rehabiliterer ledningene i nettet til riktig tid.

Skulle Norge ha skiftet ut hele det kommunale vann- og avløpsnettet på en gang, ville det trolig kostet 400 milliarder kroner. Det er et halvt statsbudsjett. CARE-W-systemet hjelper til med å forvalte disse økonomiske og samfunnsmessige verdiene på en betryggende måte.

CARE-W-verktøyene er brukt i 20 norske kommuner på ulike måter. På ett år har SINTEF dessuten fått to oppdrag på til sammen to millioner kroner fra USA, først i Las Vegas og så i Hillsborough i Florida. Det kommer ukentlig henvendelser fra bokstavelig talt hele verden fra folk som er nysgjerrige på hva CARE-W er.

Klimatilpasning og fuktsikring av bygninger

Tradisjonelt har systematisk evaluering av sikkerhet mot fuktskader vært viet liten oppmerksomhet i byggebransjen. Fukttekniske spørsmål blir håndtert som kun ett av mange problematiske elementer under byggeprosessen, og blir ofte undervurdert eller uteglemt. Stadig strengere krav til økonomi, fremdrift og kvalitet, kombinert med store mengder nedbør i byggeperioden, viser seg også å være vanskelig å forene med kravene til god fuktsikring av bygninger. Klimaet fører hvert år til store skader på bygninger og infrastruktur. Klimaendringene vil kunne føre til mer omfattende skader - i nye deler av landet.

Instituttet har med støtte fra Forskningsrådet utviklet et elektronisk hjelpeverktøy for en fuktsikker byggeprosess. Hjelpeverktøyet gir retningslinjer til de forskjellige aktørene i byggeprosessen slik at kravene til fuktsikkerhet blir ivaretatt gjennom hele prosessen. Retningslinjene gis som sjekklister tilpasset den aktuelle byggefase, aktør, bygningsdel og eventuelt teknisk funksjon. I tillegg gir hjelpeverktøyet bakgrunnsinformasjon for å hjelpe aktøren med å ta riktige valg. Hjelpeverktøyet er nå tilgjengelig for bruk i bransjen.

Lavenergihus og Passivhus - viktige skritt på veien mot nullutslippssamfunnet.

Norske bygninger står for over 40 % av vårt samlede innenlandske energibruk. Reduksjon av energibruk i bygninger er derfor helt avgjørende hvis vi skal bevege oss mot et mer bærekraftig samfunn. SINTEF Byggforsk har en stor aktivitet knyttet til utvikling og implemetering av løsninger for lavenergi- og passivhus. Lavenergihus har et energibehov ned mot halvparten av dagens standardhus, mens passivhus kun har behov for 1/4 av energien til et standardhus. Sentrale FoU-tema i denne satsingen er:

- Utvikling av nye konsepter for lavenergi- og passivhus, krav og løsninger
- Utvikling av superisolerte ytterkonstruksjoner med meget høy lufttetthet
- Utvikling av varmeløsninger for lave varmebehov som er tilknyttet fornybare energikilder
- Utvikling av brukervennlige styringssystemer for varme, ventilasjon, lys og utstyr

Forbildeprosjekter - deltakelse i byggeprosjekter for å implementere og etterprøve nye løsninger.

2.9.2 SINTEF Helse

SINTEF Helse skal fremme forskning og utvikling for helsesektoren i tett samarbeid med brukere av helsetjenester, helsesektoren, næringslivet og relevante universitets- og høyskolemiljøer. Brukerens opplevelse av egen situasjon og av helsetjenestene skal stå sentralt i arbeidet. SINTEF Helse skal styrke forskning, undervisning og forskningsformidling, yte tjenester til offentlig forvaltning, samt styrke næringslivets konkurransevne ved å bidra til industriell virksomhet og innovasjon.

SINTEF Helse organiserer forskningsaktivitetene rundt tre områder:

- medisinsk teknologi
- helsetjenesteforskning
- forebyggende helsearbeid

Internasjonal forskning er en økende del av alle tre områder.

Faglige høydepunkter

Robotpille på jakt etter kreft i tarmen

Mikro- og nanoteknologi får stadig større betydning for diagnostisering og behandling av sykdommer. SINTEF Helse og SINTEF IKT deltar i utviklingen av VECTOR, en robotkapsel som skal undersøke fare for kreft i mage og tarm.

Kapselen er på størrelse med en tranpille. Den svelges gjennom munnen, og på sin vei gjennom spiserør, mage og tarm sender den videobilder og måleresultater til en datamaskin. Pillen henter også vevsprøver.

Kapselen vil gjøre det enklere å oppdage for eksempel tynntarmskreft tidlig. Mens spiserør og tykktarm kan saumfares med instrumenter på slanger som føres inn i pasienten, kan ikke tynntarmen undersøkes slik. Kapselen, derimot, vil gi direkte visualisering, informasjon fra sensorer og vevsprøver. Alt dette gir mer presise diagnoser og gjør det mulig å se hvilke prosesser som foregår i tarmveggen uten å måtte operere.

SINTEF utvikler navigasjonssystemet som brukes ved manøvrering av kapselen, og pillens ultralydsensorer.

2.9.3 SINTEF IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi)

SINTEF IKT leverer forskningsbasert kompetanse og teknologi innenfor de tre teknologiområdene mikro- og sensor systemer, overvåkings- og kommunikasjons-systemer, informasjonssystemer og beregningsorientert programvare. I et tett samarbeid med partnere og kunder utvikles integrerte løsninger, produkter og tjenester for bredt spekter av applikasjoner i ulike markedssegmenter nasjonalt og internasjonalt.

SINTEF IKT har et topp moderne mikro- og nanolaboratorie (MiNaLAB) som er en av verdens ledende aktører innenfor utvikling og småskala produksjon av strålingssensorer.

SINTEF IKT er Norges største enkeltaktør mot EUs rammeprogrammer. Denne posisjonen er opparbeidet gjennom en bevist strategisk satsing mot EU over flere år.

SINTEF IKT har en bevisst satsing på å utvikle kompetanse og teknologi som kan danne grunnlag for verdiskapning i eksisterende næringsliv så vel som gi grunnlag for etablering av nye bedrifter. Teknologi, patenter og IP fra SINTEF IKT har vært grunnlaget for en rekke norske innovasjoner og spin-off bedrifter de senere år som for eksempel NACRE AS og OCAS AS.

Faglige høydepunkter

Optiske gassmåleutstyr for ISS - International Space Station

The Analysing Interferometer for Ambient Air, benevnt ANITA, er en Fourier Transform Infrarødt (FTIR) spektroskopisk system for overvåking av luftkvalitet i lukkede rom. SINTEF IKT vant kontrakten utlyst av NASA, i skarp internasjonale konkurranse, for utvikling av et overvåkingssystem for luftkvaliteten i den internasjonale romstasjonen (ISS). I rommet må astronautene reagere hurtig på enhver endring i luftkvaliteten som følge av utslipp av farlige gasser eller ved degradering av luftkondisjoneringsystemet.

Utstyret ble kvalifisert for rommet og skutt opp med romfergen Endeavour i august 2007 for testing og kvalifisering i ISS. ANITA har påvist tre gasser som man ikke visste befant seg i

atmosfæren ombord i ISS. SINTEF IKT har i prosjektet vært ansvarlig for software for gass analyse og kalibrering av instrumentet i et samarbeid med Kayser-Threde GmbH.

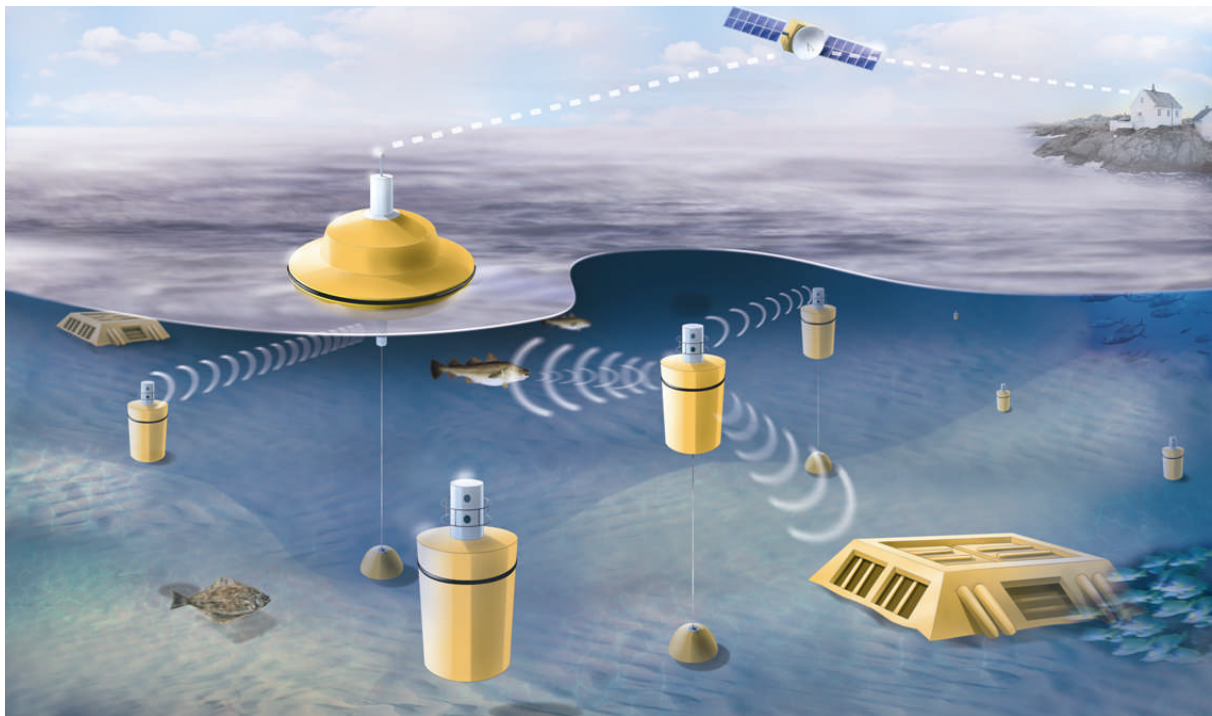
Teknologi for miljøovervåking på havbunnen

Havet og de nære kystfarvann representerer med sitt rike mangfold av liv viktige matressurser for jordens befolkning. Samtidig skjuler havbunnen andre store naturrikdommer i form av bl.a. olje og gass. En langsiktig og bærekraftig forvaltning og utnyttelse av disse ressursene krever at utøvelsen av de ulike næringene skjer på naturens premisser.

I samarbeid med norsk industri og andre forskningsinstitusjoner jobber derfor SINTEF IKT med utvikling av trådløse undervanns sensornettverk. Formålet er bedre å kunne overvåke livet og miljøet i havet på en måte som tradisjonelt ikke har vært mulig via overflatefartøyer, ved at sensornettverk kontinuerlig overvåker utvalgte vannvolumer. Dermed kan forskere og forvaltere få tilgang til mer pålitelig informasjon om biomassens sesongvariasjon, samtidig som mulig forurensing blir detektert på et tidlig tidspunkt.

Denne teknologien er også tenkt benyttet i forbindelse med utvinning av olje og gass ved for eksempel tilstandsovervåking av undervannsinstallasjoner for å øke sikkerheten.

Som illustrert i figuren nedenfor består et slikt sensornettverk av flere noder utstyrt med ulike sensorer spredt rundt i sjøen. En eller noen få sentrale noder benyttes for overføring av data til og fra brukerne via for eksempel satellitt. Trådløs kommunikasjon foregår via akustiske datalinker.

2.9.4 SINTEF Materialer og kjemi

SINTEF Materialer og kjemi er et oppdragsinstitutt som tilbyr høy kompetanse innen materialteknologi, anvendt kjemi og anvendt biologi. Instituttet gjennomfører forskning og utvikling, avansert konsulentvirksomhet og laboratorietjenester. SINTEF Materialer og kjemis viktigste kunder finnes innenfor prosessindustrien, inklusive olje og gassindustri, videreforedlingsindustri, Norges forskningsråd, EU og internasjonal industrivirksomhet. I

SINTEF-konsernet består SINTEF Materialer og kjemi av forskningsinstituttet med rundt 375 medarbeidere, samt deres to datterselskaper Molab (Mo i Rana) og RTIM (Raufoss). Forskningsinstituttet er inndelt i 8 fagavdelinger og til sammen dekker disse avdelingene kjerneområdene:

- Avansert karakterisering og analyse
- Bioteknologi
- Kjemiteknikk og prosesskjemi
- Energikonvertering
- Miljøteknologi
- Stømningssteknikk
- Funksjonelle materialer og nanoteknologi
- Materialers bruksegenskaper
- Materialproduksjon og resirkulering
- Modellering og simulering
- Prosessering og produksjon
- Syntese og testing

SINTEF Materialer og kjemi har fire hovedforretningsområder: Materialer, energi, olje & gass og life science. Instituttet arbeider tett mot industrien.

Faglige høydepunkter

Risiko ved rørtransport av hydrogen

Hydrogensamfunnet og håndtering av CO₂ er problemstillinger som er høyst aktuelle i vår ferd mot et CO₂ nøytralt samfunn. Transport er et nøkkelord i begge sammenhenger, og bruk av rørledninger er en høyst aktuell komponent i en slik infrastruktur. Ut i fra et perspektiv på samfunnssikkerhet er det imidlertid svært vikt ig at det velges løsninger som sikrer at en slik transport kan foregå uten at økt risiko oppstår. Et viktig aspekt er hva som skjer dersom det skulle gå hull på et rør. Vil dette bare føre til en liten åpning i røret, eller kan man risikere at en sprekk forplanter seg over store lengder, og dermed medføre at hendelsen kan bli mer kritisk. Forskere fra SINTEF Materialer og kjemi har i samarbeid med Universitetet i Tokyo, NTNU og Forsvaret, gjennomført verdens første såkalte ”crack arrest” test på et rør fylt med hydrogengass. Testen går ut på å introdusere en sprekk i et rør som er trykksatt, for så å studere hvor langt denne vokser. Gjennomføringen av testen var meget vellykket, og forskerne kunne hente ut svært nyttig informasjon for bruk blant annet i numeriske simuleringer. Det jobbes nå med planer om å gjennomføre liknende tester hvor det trykksatte mediet i røret er CO₂.

Konsekvenser av oljeutslipp til havs

I forbindelse med utslippet etter Server-forliset i 2007 har SINTEF på oppdrag fra Kystverket koordinert miljøundersøkelser. Dette har omfattet oljeregnskap, identifikasjon av olje i prøver funnet langs norskekysten og en miljøkartlegging av skadene etter utslippet. SINTEF har ført en oversikt over oljeregnskap, som gir en oversikt over beregnet olje som er igjen i det marine miljø etter oljevernaksjonen. SINTEF har videre analysert oljeprøver fra sjøfugl, strender og sjø tatt fra Bergensområdet og til Gryllefjord i Troms for å finne ut om oljen kom fra Server. Det er også utført beregninger med modellverktøy for å prediktere oljens utbredelse. Miljøundersøkelsene har omfattet kartlegging av skader på sjøfugl og oter samt overvåkning av strandsone og vannsøyle. SINTEF har koordinert miljøundersøkelsene. Undersøkelsene viser ingen tegn på varige skader som følge av oljeutslippet fra Server.

2.9.5 SINTEF Teknologi og samfunn

SINTEF Teknologi og samfunn utfører FoU og rådgivning for næringsliv og offentlig sektor for å fremme verdiskaping, sikkerhet og miljø. SINTEF Teknologi og samfunns helhetlige forståelse av teknologi, økonomi og organisasjon gir dem generisk kompetanse rettet mot alle industrielle og tjenesteytende næringer, og bransjekompetanse mot samferdselssektoren.

Instituttets sentrale forskningsområder er:

- Industriell verdiskaping og teknologiutvikling
- Organisasjon og ledelse
- Samferdsel
- Sikkerhet
- Virksomhetsutvikling

Faglige høydepunkter

Robust arbeidspraksis – Hvorfor skjer det ikke flere ulykker på sokkelen?

Det er regjeringens målsetting at petroleumsvirksomheten skal være verdensledende på helse, miljø og sikkerhet (HMS). For å skape mer oppmerksom omkring forhold som skaper god sikkerhet, har SINTEF Teknologi og samfunn med utgangspunkt i anerkjent forskning utgitt boka: "Robust arbeidspraksis – Hvorfor skjer det ikke flere ulykker på sokkelen?". Boka tar utgangspunkt i organisatoriske og teknologiske endringer av betydning for HMS i petroleumsvirksomheten, og omhandler temaene: 1) Ny teknologi og organisasjoner i endring, 2) Feiltoleranse og robust arbeidspraksis, 3) Arbeidstakerne som ressurs eller syndebukk i sikkerhetsarbeidet? og 4) Regulering av sikkerhet. Boka som er delfinansiert av Norges forskningsråd, er et resultat av et samarbeid mellom seks nasjonale forskningsmiljøer.

Miljømessige konsekvenser av bedre veier

I prosjektet "Miljømessige konsekvenser av bedre veier" fant vi at man kunne oppnå betydelige reduksjoner i avgassene fra trafikken dersom veiene fikk vesentlig bedre teknisk standard (kurvatur og veibredde) og hadde en kapasitet som ga mulighet for god flyt i trafikken. Resultatene viste også at det ikke var miljømessig god transportpolitikk å bruke veikapasitet som et trafikkregulerende virkemiddel. De største utslippsverdiene pr kjøretøy fikk vi når trafikkmengden oversteg veiens kapasitet med kødannelser og lave, ustabile trafikkhastigheter. Ønsker man å begrense trafikketterspørselen bør reguleringen skje med andre virkemidler enn manglende veikapasitet, f eks veiprising og/eller parkeringsregulering.

2.10 SINTEF Energiforskning AS – SefAS (www.sintef.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007	
Driftsinntekter	245,6		261,7				Ansatte
Grunnbevilgning	7,4	3,0	7,4	2,8			Årsverk totalt
Strategiske inst.progr. - SIP	6,7	2,7	6,7	2,6			Årsverk forskere
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.			12,8	4,9			Herav kvinner
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	49,2	20,0	62,5	23,9			Andel forskerårsv. (%)
Andre driftsinntekter/oppdrag							Antall ansatte med doktorgrad
Næringslivet	130,7	53,2	128,4	49,0			Forskeravgang pr. forskerårsverk
Utlandet	25,4	10,3	27,3	10,4			Innovasjonsresultater
Offentlig forvaltning	10,5	4,3	16,1	6,2			Antall patentsøknader
Andre oppdrag	6,6	2,7	0,0	0,0			Lisensinntekter (mill. kr)
Øvrige inntekter ekskl. finans	0,0	0,0	0,5	0,2			Antall nye bedriftsetableringer
							Publisering/rapportering
Driftsresultat	13,0	5,3	14,6	5,6			Antall vitenskaplige artikler 1)
Egenkapital	174,0	70,8	196,0	74,8			Antall artikler pr. forskerårsverk
							Antall rapporter til oppdragsgivere
							Forskerutdanning
							Antall doktorgradskandidater
							Herav kvinner

1) Artikler i periodika eller serier

SINTEF Energiforskning driver FoU for å fremme kostnadseffektive og miljøvennlige løsninger for forsyning av kraft og varme, samt energibruk. Dette bidrar til å redusere miljøbelastninger og øker verdiskapingen for selskapene innenfor dette næringssegmentet, og sluttbrukere får billigere og bedre energiløsninger. Instituttet bidrar også vesentlig til økt utnyttelse av de nasjonale olje- og gassressursene på en miljøvennlig og sikker måte gjennom utvikling av nye teknologier for oljeselskapene og leverandørindustrien.

Faglige høydepunkter

Kabelteknologi

Et av instituttets styrkeområder er kabelteknologi. Det arbeides blant annet med utvikling av gode testmetoder for høyspennings likespenningskabler med ekstrudert isolasjon, ny type sjøkabel uten tradisjonell og fordyrende blykappe, optimalisering av isolasjonssystem for neste generasjons høyspennings PEX-kabler, samt med høyspenningskabler for bruk i installasjoner for oppvarming av oljerør.

Eksperimentell virksomhet er et viktig element i forskningsarbeidet på kabelteknologi. Instituttet har godt utstyrte elektrotekniske laboratorier, som i de senere årene har fått en tilleggsdimensjon ved å inkludere muligheter for å teste materialer og komponenter under kombinert påkjenning av trykk og spenning i ulike miljø. Instituttets langvarige samarbeid med Nexans Norway har vært viktig for utviklingen av kompetansen på området kabelteknologi.

Forbrenning og CO2 innfangst

De mest lovende løsningene for fremtidens gass- og kullkraftverk med CO2 innfangning krever forbrenning av hydrogen eller forbrenning uten oksygenoverskudd, begge ved høyt trykk. Instituttet har et verdensledende forskningsmiljø innen forbrenningsteknikk, og jobber tett med verdens største gassturbinleverandører for å løse utfordringene med å oppnå kontrollert og fullstendig forbrenning av disse gassblandningene uten at det dannes forurensende avgasser.

I løpet av en 15-års periode har Sintef Energiforskning utviklet nært samarbeid med USA's flaggskip innen forbrenningsforskning, Sandia Natl. Lab. i Livermore med utstrakt forskerutveksling. Eksempler på konkrete forskningsutfordringer som løses i samarbeidet er studier av kjemisk kinetikk i hydrogenforbrenning med kvantekjemiske metoder og mer nøyaktige matematiske modeller for de molekylære blandingsprosessene i forbrenningsprosesser.

2.11 SINTEF Petroleumsforskning AS (www.sintef.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi		kroner	(%)	kroner	(%)	2006	2007
Driftsinntekter		1440,0		166,0			
Grunnbevilgning		5,5	3,8	5,5	3,3		
Strategiske inst.progr. - SIP		7,4	5,1	7,8	4,7		
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.				15,4	9,3		
Prosjektbev. fra Forskn.rådet		17,7	12,3	12,6	7,6		
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet		83,8	58,2	99,9	60,2		
Utlandet		17,1	11,9	20,7	12,4		
Offentlig forvaltning		3,1	2,2	4,1	2,5		
Andre oppdrag		7,6	5,3	0,0	0,0		
Øvrige inntekter ekskl. finans		0,0	0,0	0,0	0,0		
Driftsresultat		8,1	5,6	12,6	8,0		
Egenkapital		95,0	66,0	146,0	88,0		
					Ansatte		
					98	102	
					75	79	
					12	13	
					77	78	
					38	51	
					0,20	0,09	
					Innovasjonsresultater		
					6	2	
					1,30	1,50	
					0	1	
					Publisering/rapportering		
					8	15	
					0,11	0,19	
					77	60	
					Forskerutdanning		
					7	6	
					0	0	

1) Artikler i periodika eller serier

SINTEF Petroleumsforskning jobber med å forbedre kartleggingen og øke utvinningen av de nasjonale og internasjonale olje- og gassressursene på en miljøvennlig og sikker måte. Instituttet utvikler kunnskap og teknologiske løsninger både for leting, feltutvikling og produksjon. Arbeidet omfatter alt fra bassengmodellering og reservoarteknologi til flerfasetransport med olje/vann og gass i samme rørledning. Forretningsidéen er ” SINTEF Petroleumsforskning skal dekke behov for oppdragsforskning og teknologiutvikling innen kartlegging og utvinning av petroleumsressurser”.

Instituttet er organisert i seks fagavdelinger:

- Bassengmodellering
- Brønnstrømsteknologi
- Produksjonsteknologi
- Formasjonsfysikk
- Betong og brønnkonstruksjon
- Seismikk og reservoarteknologi

Faglige høydepunkter

Ny vannrenseteknologi kommersialiseres

På basis av hydratforskningen i SINTEF Petroleumsforskning er det utviklet en unik teknologi for vannrensning. Teknologien er patentert og skal nå kommersialiseres gjennom utspringsselskapet Ecowat. Det grunnleggende prinsippet med denne teknologien er at man lar hydrater, som består av gass og vann, utkrystallisere og vokse i forurenset vann. Denne prosessen avgir spontant

varme. Denne samme varmen brukes til å smelte hydratene etter at de er separert fra det forurensede vannet. Prosessen er således energibesparende sammenlignet med andre vannrensprosesser, og produktet er helt rent vann.

Brønnintegritet og CO2

Brønnintegritet er et økende problem. Instituttet har utført kartlegging av lekkasje og årsakssammenhenger samt statistisk analyse på flere felt på norsk sokkel. Et erfaringsbasert dataverktøy har blitt demonstrert for bruk innen feltet gjennom en doktorgrad ved instituttet. Verktøyet har potensial for å assistere i analyse samt foreslå korrigerings tiltak ved lekkasjer. I tillegg har en studie for Petroleumsstilsynet på ivaretagelse av CO2 injeksjonsbrønner vist at det er store utfordringer i forhold til brønner og integritet når CO2 lagres i undergrunnen over lang tid. Forskningen innen feltet videreføres med Forskningsrådsstøtte og fokus vil blant annet være på problematikken rundt brønnintegritet i forbindelse med modne felt, CO2 og Arktiske og miljø sensitive områder.

2.12 MARINTEK (www.sintef.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi		Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007
Driftsinntekter		230,5		266,2			
Grunnbevilgning		7,4	3,2	7,4	2,8		
Strategiske inst.progr. - SIP		6,2	2,7	6,9	2,6		
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.				0,0	0,0		
Prosjektbev. fra Forskn.rådet		3,7	1,6	11,5	4,3		
Andre driftsinntekter/oppdrag							
Næringslivet		152,4	66,1	153,3	57,5		
Utlandet		56,0	24,3	76,6	28,8		
Offentlig forvaltning		4,8	2,1	10,5	4,0		
Andre oppdrag		0,0	0,0	0,0	0,0		
Øvrige inntekter ekskl. finans		0,0	0,0	0,0	0,0		
Driftsresultat		12,2	5,3	15,5	5,8		
Egenkapital		115,6	56,4	131,3	51,3		
					Ansatte		
					175	188	
					107	115	
					14	15	
					61	61	
					32	38	
					0,10	0,09	
					Innovasjonsresultater		
					0	1	
					Publisering/rapportering		
					1	8	
					0,01	0,07	
					277	251	
					Forskerutdanning		
					3	3	
					1	1	

1) Artikler i periodika eller serier

Instituttet utfører FoU for bedrifter og offentlig forvaltning engasjert i marin virksomhet. MARINTEK opererer på et internasjonalt marked med utvikling av nye teknologiske løsninger innenfor sektorene; Flytende oljeproduksjon, undervanns rørledninger for olje- og gasstransport, utvikling av skip, verftsindustri, marin utstysindustri, skipsfart og logistikk.

En viktig del av vår operasjon er drift av de marintekniske laboratoriene på Tyholt i Trondheim som består av Havlaboratorium, Skipsmodelltank, Maskinerilaboratorium og Konstruksjonslaboratorium

Forskningen er fokusert innen tre aktivitetsområder

- Skip og havlaboratorier
- Konstruksjonsteknikk
- Logistikk og driftsteknikk

Faglige høydepunkter

Økt dekkslast ved forsert gassutvinning fra Trollfeltet.

Spesielle typer bølgebelastninger, såkalte "Ringing"-laster og tilhørende ikke-lineær respons kan være viktig i forbindelse med design av faste installasjoner. MARINTEK har i 2007 utført omfattende forsøk for å bestemme graden av ringing på Troll A plattformen i forbindelse med planer om å øke dekksmassen. I slike forsøk må man bruke en elastisk modell med riktig skalert stivhet og masse. Jordstivheten i fundamentet er også av stor betydning for dynamikken, og modellen må derfor lagres opp elastisk i fundamentet.

Foruten responser i fundamentet ble den fysiske modellen instrumentert for å måle momenter i de fire betongsøylene Troll A er bygget opp på, for totalt 10 snitt og skjærkrefter 4 snitt. Videre ble det målt aksialkrefter i søylene under riegelen og i overgang mellom søyler og dekk, akselerasjoner på ulike elevasjoner og bølgehevning i området rundt dekk. Det totale antallet målekanaler var ca 200.

For å validere stivhet, dynamiske egenskaper og instrumentering av den fysiske modellen ble både komponenter og sammensatt modell testet numerisk og i laboratoriet med statiske og dynamiske tester.

Et omfattende forsøksprogram for ulike kombinasjoner av dekksmasser og jordstivheter for fundamentet ble gjennomført som grunnlag for å etablere designlaster for strukturen.

Miljøvennlig skipsfart

Et internasjonalt rammeverk og avtaler vokser frem og målet er å bedre muligheter for kontroll og reduksjon av utslipp fra skipsfart og offshoreaktiviteter. MARINTEK har som rådgiver for norske myndigheter bidratt til utformingen av disse reglene.

Et viktig bidrag til å redusere miljøbelastningen er å gjøre skip mer energieffektive. I 2007 startet MARINTEK et løp for å gjøre miljøvennlig skipsfart til et strategisk arbeidsområde for virksomheten. Denne satsningen har så langt ført til utvikling av et større tverrfaglig prosjekt med målsetning å oppgradere den aldrende norske kystfrakteleåten, samt ledelse av et prosjekt for IMO med 10 deltakere fra 8 land der målsetningen er å kartlegge klimagassutslipp fra skip og identifisere skadeeffekter samt muligheter for å redusere utslippene.

2.13 TEL-TEK (www.teltek.no)

Nøkkeltall 2007 sammenliknet med 2006							
		2006		2007			
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	2006	2007	
Driftsinntekter	24,5		21,7				Ansatte
Grunnbevilgning	1,2	4,9	1,2	5,5			Årsverk totalt
Strategiske inst.progr. - SIP	2,2	9,0	2,6	12,0			Årsverk forskere
Forvaltningsoppg./bidragsinnt.							Herav kvinner
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	0,8	3,3	2,0	9,2			Andel forskerårsv. (%)
Andre driftsinntekter/oppdrag							Antall ansatte med doktorgrad
Næringslivet	15,6	63,7	11,7	53,9			Forskeravgang pr. forskerårsverk
Utlandet	1,0	4,1	0,0	0,0			Innovasjonsresultater
Offentlig forvaltning	0,7	2,9	2,3	10,6			Antall patentsøknader
Andre oppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0			Lisensinntekter (mill. kr)
Øvrige inntekter ekskl. finans	1,9	7,8	1,9	8,8			Antall nye bedriftsetableringer
Driftsresultat	0,2	0,8	0,9	4,1			Publisering/rapportering
Egenkapital	1,3		-0,8				Antall vitenskaplige artikler 1)
							Antall artikler pr. forskerårsverk
							Antall rapporter til oppdragsgivere
							Forskerutdanning
							Antall doktorgradskandidater
							Herav kvinner

1) Artikler i periodika eller serier

Tel-Tek har hovedaktiviteten rettet mot olje, gass og pulver er organisert i 3 avdelinger:

- GassTEK arbeider bl.a. med CO2 renseteknologi og utredning av CO2 verdikjede
- POSTEC har aktiviteter innen transport, lagring, prosessering, separering og karakterisering av partikulært materiale
- NYSKAPING tilrettelegger for økt innovasjon og nyskaping ved å tilby tjenester som kkan gi grunnlag for ny vekst i bedrifter, institusjoner og grundervirksomheter

Tel-Tek driver utleievirksomhet for ca. 25 bedrifter i Teknologisenteret.

Faglige høydepunkter

Nytt prinsipp for blanding av dekkmasse i aluminiumsverk

POSTEC er med på utvikling av et nytt prinsipp for blanding av dekkmasse i aluminiumsverk for Hydro Aluminium. Dekkmasse er en blanding av knust bad og sekundæralumina som benyttes til dekke av elektrolyseceller. Blandingen segregerer lett, og for å beholde blandingen helt fram til brukerstedet, er det også bygget en bil for distribusjon av massen, som er utrustet slik at segregering under fylling av siloen på bilen blir betydelig redusert. En prototyp av den nye typen blandestasjon er bygget på Årdal Verk. Blandestasjonen blir evaluert i 2008.

CO₂ fangst/transport/lagring

Telemark Gassforum henvendte seg i 2007 til GassTEK for å få foretatt en mulighetsstudie med tanke på fangst, transport og lagringsalternativer for CO₂ langs strekningen Haugalandet – Grenland/Østlandet – Vest-Sverige - Nord-Jylland. Eksisterende utslippskilder ble grovt kartlagt, det samme ble transportmuligheter og potensielle lagringssteder. Studien ble utført i samarbeid med miljøstiftelsen Zero. Arbeidet fortsetter som en fase 2 i 2008 sammen med store energiaktører i Norden.

3 Vedlegg: Tabeller

Nøkkeltall for teknisk-industrielle institutter 2007

Tabelloversikt

Sammendrag av nøkkeltall for teknisk-industrielle institutter 2007

Tabell 1 Nøkkeltall 2007

Tabell 2 Inntekter i 2007 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2005-2007. Mill kr

Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat. 2003-2007. Mill kr og prosent

Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2003 - 2007. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Tabell 6 Basisfinansiering 2003 - 2007. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Tabell 7 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2003-2007. Mill kr

Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2005-2007. Mill kr

Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2003-2007. 1000 kr

Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2003-2007. 1000 kr

Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen. 2003-2007. Mill kr

Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2003 - 2007.

Tabell 13 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2007.

Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2007.

Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2007.

Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2007

Tabell 17 Doktorgrader avlagt av instituttets ansatte 2005-2007.

Tabell 18 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2003-2007

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2007. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2007. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2007 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

Tabell 22 Publisering og formidling 2007

Tabell 23 Antall vitenskapelige artikler og antall per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2003 - 2007

Tabell 24 Nyetableringer 2007

Tabell 25 Lisenser og patenter 2007

Generelle fotnoter:

Regnskapstallene for 2007 baserer seg på foreløpig regnskaps/innrapportering

Totale inntekter inkluderer også finansinntekter og ekstraordinær inntekter

Driftsinntekter er eksklusive finansinntekter og ekstraordinær inntekter

Basisbevilgning omfatter Grunnbevilgning og strategiske instituttprogram (fra NFR og/eller departement)

I Offentlig forvaltning inngår inntekter fra kommuner og fylkeskommuner

Sammendrag av nøkkeltall for teknisk-industrielle institutter 2007

2007

Institutt	Økonomi			Personalressurser			Vitenskapelig publisering			Internasjonal finansiering			Mobilitet
	Totale inntekter ²⁾	Driftsresultat i % av drifts-inntekter ³⁾	Basisbev. per forsker-årsverk ⁴⁾	Forsker-årsverk ⁴⁾	Forsk.årsv. i % av totalt antall årsverk	Ansatte med doktorgrad per forsker-årsverk ⁴⁾	Artikler i periodika/ serier per forsker-årsverk	Artikler i antologier per forsker-årsverk	Vitenskapelige monografier per forsker-årsverk	Inntekter fra utlandet	Inntekter fra utlandet i % av totale drifts-inntekter ³⁾	Finansiering fra EU per forsker-årsverk ⁴⁾	Forsker-avgang per forsker-årsverk ⁴⁾
	Mill. kr	Prosent	1000 kr	Antall	Prosent	Forholdstall	Forholdstall	Forholdstall	Forholdstall	Mill. kr	Prosent	1000 kr	Forholdstall
CMR	77,8	0	144	43	70	0,35	0,14			3,4	5	24	0,33
IFE	593,7	2	149	179	35	0,40	0,33		0,01	210,0	36	33	0,18
IRIS	243,8	3	105	136	72	0,51	0,13	0,02	0,01	12,4	5	12	0,12
MARINTEK	273,4	6	125	115	61	0,33	0,07			76,6	29	134	0,09
NGI	264,0	5	112	148	82	0,27	0,70	0,29		65,0	25	23	0,06
NORSAR	54,2	2	216	29	65	0,55	0,59			9,9	19	66	0,10
NORUT Narvik	17,4	2	311	14	80	0,44		0,59		1,9	11	96	0,22
NORUT Tromsø - IT	25,6	0	223	23	85	0,44	0,57	0,04	0,09	2,2	9	18	0,17
NR	70,3	7	259	51	85	0,49	0,37		0,02	2,5	4	5	0,04
SINTEF	1 455,0	8	126	837	78	0,35	0,33	0,11	0,01	167,5	12	82	0,12
SINTEF Energiforskning	270,5	6	97	146	84	0,44	0,25	0,19		28,3	11	51	0,09
SINTEF Petroleumsforskning	201,0	8	168	79	78	0,64	0,19	0,11	0,03	20,7	12	45	0,09
TELTEK	21,7	4	202	19	83	0,21	0,47						0,11
Delsum	3 568,5	5	134	1 819	69	0,39	0,32	0,10	0,01	600,5	17	61	0,12
FFI	620,4	1	324	454	71	0,24	0,14			11,1	2		0,07
SUM	4 188,9	5	172	2 273	69	0,36	0,30	0,08	0,01	611,7	15	49	0,11

¹⁾ Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

²⁾ Inkludert finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

³⁾ Eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

⁴⁾ Årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 1 Nøkkeltall for teknisk-industrielle institutter 2007

Institutt	Basisbevilgning					Driftskostnader ²⁾				Årsverk				
	Totale inntekter ¹⁾	Drifts - resultat	Grunn - bevilgning	Strate - giske	Andel av	F.rådets andel av totale drifts - inntekter	Totalt	Herav utført av andre	Invest - eringer	Totalt	Herav kvinner	Forskere/ faglig pers.	Herav kvinner	Avlagte dr.grader ³⁾
				institutt - program	totale drifts - inntekter									
Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	
CMR	77,8	0,0	3,5	2,8	8,5	29,2	73,4	6,0	1,8	61	13	43	7	4
IFE	593,7	13,3	11,1	15,7	4,6	25,4	571,5	26,0	68,5	511	136	179	36	1
IRIS	243,8	6,2	9,2	5,2	5,9	30,2	236,5	21,4	6,4	189	57	136	38	5
MARINTEK	273,4	15,5	7,4	6,9	5,4	9,7	250,7		11,0	188	27	115	15	
NGI	264,0	12,4	9,0	7,6	6,3	16,0	249,7		9,1	180	45	148	25	4
NORSAR	54,2	1,3	1,9	4,4	11,7	19,2	52,1		1,7	45	9	29	3	
NORUT Narvik	17,4	0,3	1,3	2,9	24,4	31,1	17,0	0,2	0,3	17	4	14	2	
NORUT Tromsø - IT	25,6	0,1	2,0	3,1	20,0	24,3	25,5		0,6	27	5	23	3	2
NR	70,3	4,8	3,9	9,3	19,2	45,9	64,1	2,9	1,0	60	20	51	16	3
SINTEF	1 455,0	107,8	49,8	55,8	7,4	20,1	1 319,1	44,8	57,8	1 068	361	837	227	16
SINTEF Energiforskning	270,5	14,6	7,4	6,7	5,4	29,3	247,1		14,1	173	49	146	25	2
SINTEF Petroleumsforskning	201,0	12,6	5,5	7,8	8,0	15,6	153,3		7,2	102	26	79	13	1
TELTEK	21,7	0,9	1,2	2,6	17,7	26,8	20,8			23	8	19	6	2
Delsum	3 568,5	189,9	113,0	130,8	7,0	21,9	3 280,6	101,3	179,6	2 643	760	1 819	415	40
FFI	620,4	8,7	147,0		23,7	0,2	611,4		28,1	640	161	454	76	6
SUM	4 188,9	198,6	260,1	130,8	9,6	18,6	3 892,0	101,3	207,7	3 283	921	2 273	491	46

Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap. Alle beløp i mill. kr.

1) Totale inntekter omfatter driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

2) Det kan være ulike prinsipper for regnskapsføring av kostnader ved eget institutt og kostnader ved arbeid utført av andre. Det er derfor problematisk å sammenligne instituttene på dette punkt.

3) Avlagte doktorgrader av instituttets ansatte i 2007.

Tabell 2 Inntekter i 2007 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Institutt	Basisbevilgning			Forvaltnings - oppgaver	Inntekter fra Norges forskningsråd			Oppdragsinntekter				Øvrige inntekter fra driften	Finansinntekter m.m ²⁾	Totale inntekter		
	Grunbevilgning	Strategisk institutt - program	Sum		Bidrags - inntekter	Forsknings - tildeling	Andre inntekter fra NFR	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Utlandet	Andre				Sum	
CMR	3,5	2,8	6,2		11,5	3,7	8,5	31,2	3,4		43,1	8,9	4,4	77,8		
IFE	11,1	15,7	26,8	76,0			45,8	68,2	148,7	210,0	5,1	432,1	4,1	9,0	593,7	
IRIS	9,2	5,2	14,3		7,2		59,0	19,7	125,1	12,4	157,2	4,9	1,1	243,8		
MARINTEK	7,4	6,9	14,3				11,5	10,5	153,3	76,6	0,0	240,3	0,0	7,2	273,4	
NGI	9,0	7,6	16,6	3,5			13,2	23,0	128,8	65,0	216,7		1,9	264,0		
NORSAR	1,9	4,4	6,3		2,1		4,0	16,5	14,5	9,9	40,9	0,1	0,9	54,2		
NORUT Narvik	1,3	2,9	4,2				1,2	4,2	4,5	1,9	11,9	0,0	0,1	17,4		
NORUT Tromsø - IT	2,0	3,1	5,1				1,1	7,7	7,5	2,2	18,9	0,4	0,1	25,6		
NR	3,9	9,3	13,2		2,4		18,4	1,7	27,6	2,1	31,4	3,4	1,4	70,3		
SINTEF	49,8	55,8	105,6	3,3	25,9		181,0	189,8	585,5	167,5	52,2	995,0	115,9	28,1	1 455,0	
SINTEF Energiforskning	7,4	6,7	14,1		12,8		62,5	16,1	128,4	27,3	171,8	0,5	8,8	270,5		
SINTEF Petroleumsforskning	5,5	7,8	13,3		15,4		1,5	4,1	99,9	20,7	124,7	0,0	35,1	201,0		
TELTEK	1,2	2,6	3,8				2,0	2,4	11,7		14,1	1,9	0,0	21,7		
Delsum	113,0	130,8	243,9	82,8	65,9		412,6	26,9	372,2	1 466,6	599,1	60,1	2 498,0	140,3	98,1	3 568,5
FFI	147,0		147,0	34,1			1,4	394,4	31,2	11,1	436,7	0,9	0,3	620,4		
SUM	260,1	130,8	390,9	116,9	65,9		414,0	26,9	766,6	1 497,8	610,2	60,1	2 934,7	141,2	98,4	4 188,9

1) Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

2) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2005-2007. Mill kr

Institutt	Basisbevilgning ²⁾			Øvrige inntekter			Finansinntekter ³⁾			Totalt		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
CMR	6,8	7,5	6,2	45,8	53,7	67,2	2,1	2,5	4,4	54,8	63,7	77,8
IFE	22,7	24,9	26,8	461,4	508,6	558,0	3,6	8,3	9,0	487,6	541,9	593,7
IRIS	12,3	14,5	14,3	187,6	187,0	228,4	0,8	0,6	1,1	200,7	202,1	243,8
MARINTEK	12,8	13,6	14,3	186,5	216,9	251,9	4,8	4,1	7,2	204,0	234,6	273,4
NGI	14,9	19,1	16,6	180,3	213,0	245,5	1,0	1,5	1,9	196,2	233,6	264,0
NORSAR	5,2	6,3	6,3	44,0	42,1	47,1	0,4	0,3	0,9	49,6	48,7	54,2
NORUT Narvik	2,6	5,2	4,2	7,1	9,5	13,1	0,0	0,0	0,1	9,7	14,7	17,4
NORUT Tromsø - IT	4,2	4,6	5,1	17,7	18,4	20,4	0,1	0,0	0,1	22,0	23,0	25,6
NR	10,1	12,4	13,2	40,8	39,4	55,6	2,0	2,2	1,4	52,9	54,0	70,3
SINTEF	72,6	80,2	105,6	1 042,0	1 024,2	1 321,2	32,0	19,7	28,1	1 146,7	1 124,2	1 455,0
SINTEF Byggforsk	10,2	15,4		108,2	204,4		0,3	1,1		118,7	220,9	
SINTEF Energiforskning	12,5	14,1	14,1	198,5	231,5	247,6	12,8	15,2	8,8	223,8	260,8	270,5
SINTEF Petroleumsforskning	10,7	12,9	13,3	119,5	131,0	152,7	3,6	4,5	35,1	133,9	148,5	201,0
TELTEK	4,4	3,4	3,8	17,9	21,1	17,9	0,1		0,0	22,4	24,5	21,7
Delsum	202,1	234,2	243,9	2 657,4	2 900,8	3 226,6	63,4	60,2	98,1	2 922,9	3 195,2	3 568,5
FFI	151,7	154,3	147,0	330,5	413,0	473,1	0,1		0,3	482,3	567,2	620,4
SUM	353,8	388,4	390,9	2 987,9	3 313,7	3 699,6	63,5	60,2	98,4	3 405,3	3 762,4	4 188,9

1) Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

2) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

3) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat. 2003-2007. Mill kr og prosent

	Driftsinntekter					Driftsresultat					Driftsresultat i prosent av driftsinntekter				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	47,2	48,2	52,6	61,1	73,4	-7,3	0,2	-0,8	-2,0	0,0	-15	0	-2	-3	0
IFE	419,6	462,4	484,1	533,5	584,7	-19,1	-8,5	10,3	17,8	13,3	-5	-2	2	3	2
IRIS	173,4	197,6	199,9	201,5	242,7	2,2	1,6	-3,7	-1,2	6,2	1	1	-2	-1	3
MARINTEK	184,2	189,0	199,3	230,5	266,2	3,1	-0,3	7,3	12,2	15,5	2	0	4	5	6
NGI	173,2	188,5	195,2	232,1	262,1	7,4	3,8	3,7	7,0	12,4	4	2	2	3	5
NORSAR	46,6	46,5	49,2	48,4	53,4	1,7	0,8	2,2	1,3	1,3	4	2	5	3	2
NORUT Narvik	5,3	8,0	9,7	14,6	17,4	-1,2	0,2	0,2	0,1	0,3	-23	2	2	0	2
NORUT Tromsø - IT	21,1	21,3	21,9	23,0	25,5	-0,1	-0,9	0,4	0,6	0,1	0	-4	2	3	0
NR	56,0	49,3	50,9	51,8	68,9	0,8	-0,5	0,9	0,8	4,8	1	-1	2	2	7
SINTEF	1 109,2	1 075,5	1 114,7	1 104,5	1 426,8	14,5	-27,3	18,1	14,4	107,8	1	-3	2	1	8
SINTEF Byggforsk	116,6	119,8	118,4	219,8		-0,6	-0,6	-4,6	3,5		0	-1	-4	2	
SINTEF Energiforskning	194,4	203,3	211,0	245,6	261,7	8,4	6,0	4,2	13,0	14,6	4	3	2	5	6
SINTEF Petroleumsforskning	113,5	115,0	130,3	144,0	166,0	8,4	-0,4	-7,3	8,1	12,6	7	0	-6	6	8
TELTEK	15,2	18,6	22,3	24,5	21,7	-2,7	0,4	0,4	0,2	0,9	-17	2	2	1	4
Delsum	2 675,4	2 743,0	2 859,5	3 135,0	3 470,4	15,5	-25,6	31,3	75,6	189,9	1	-1	1	2	5
FFI	518,8	476,1	482,3	567,2	620,1	40,0	1,4	6,0	14,1	8,7	8	0	1	2	1
SUM	3 194,2	3 219,1	3 341,7	3 702,2	4 090,5	55,5	-24,2	37,3	89,6	198,6	2	-1	1	2	5

1) Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2003 - 2007. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Finansiering fra Norges Forskningsråd					Forskningsrådsfinansiering i prosent av driftsinntekter				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	17,3	12,6	10,4	15,5	21,4	37	26	20	25	29
IFE	106,6	136,8	129,0	142,2	148,6	25	30	27	27	25
IRIS	36,3	38,1	45,6	59,9	73,4	21	19	23	30	30
MARINTEK	13,4	14,6	18,6	17,3	25,9	7	8	9	8	10
NGI	28,8	33,2	33,3	35,5	41,8	17	18	17	15	16
NORSAR	9,9	10,2	11,2	10,1	10,3	21	22	23	21	19
NORUT Narvik	1,0	1,5	2,8	5,8	5,4	19	19	29	40	31
NORUT Tromsø - IT	10,4	5,6	6,5	6,3	6,2	49	26	30	28	24
NR	18,8	16,7	14,9	20,4	31,6	34	34	29	39	46
SINTEF	273,1	267,6	246,8	240,6	286,6	25	25	22	22	20
SINTEF Byggforsk	20,4	19,1	15,0	22,7		17	16	13	10	
SINTEF Energiforskning	51,3	47,1	48,8	63,3	76,6	26	23	23	26	29
SINTEF Petroleumsforskning	22,8	20,4	25,4	30,5	25,9	20	18	20	21	16
TELTEK	4,6	4,7	5,2	4,2	5,8	30	25	23	17	27
Delsum	614,6	628,2	613,6	674,3	759,4	23	23	21	22	22
FFI	0,8			3,8	1,4	0			1	0
SUM	615,5	628,2	613,6	678,1	760,7	19	20	18	18	19

Tabell 6 Basisfinansiering 2003 - 2007. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Basisfinansiering					Basisbevilgning som % av driftsinntekter				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	8,8	8,8	6,8	7,5	6,2	19	18	13	12	8
IFE	19,7	22,7	22,7	24,9	26,8	5	5	5	5	5
IRIS	16,4	14,2	12,3	14,5	14,3	9	7	6	7	6
MARINTEK	10,2	11,8	12,8	13,6	14,3	6	6	6	6	5
NGI	15,0	14,6	14,9	19,1	16,6	9	8	8	8	6
NORSAR	5,8	5,0	5,2	6,3	6,3	12	11	11	13	12
NORUT Narvik	1,0	1,4	2,6	5,2	4,2	19	17	27	35	24
NORUT Tromsø - IT	7,0	4,2	4,2	4,6	5,1	33	20	19	20	20
NR	11,4	10,2	10,1	12,4	13,2	20	21	20	24	19
SINTEF	56,1	62,5	72,6	80,2	105,6	5	6	7	7	7
SINTEF Byggforsk	10,7	12,1	10,2	15,4		9	10	9	7	
SINTEF Energiforskning	14,4	11,4	12,5	14,1	14,1	7	6	6	6	5
SINTEF Petroleumsforskning	13,8	11,0	10,7	12,9	13,3	12	10	8	9	8
TELTEK	4,4	4,4	4,4	3,4	3,8	29	24	20	14	18
Delsum	194,7	194,1	202,1	234,2	243,9	7	7	7	7	7
FFI	152,5	153,6	151,7	154,3	147,0	29	32	31	27	24
SUM	347,2	347,7	353,8	388,4	390,9	11	11	11	10	10

Tabell 7 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2003-2007. Mill kr

Institutt	Norges forskningsråd					Offentlig forvaltning					Næringsliv					Utlandet					Andre					Sum inntekter							
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007			
CMR	8,5	3,8	3,6	8,0	15,2	0,6	1,5	1,2	6,6	8,5	19,4	18,6	25,7	26,2	31,2	4,5	8,1	10,0	5,1	3,4	5,4	7,4	5,2	7,7	8,9	38,4	39,4	45,8	53,7	67,2			
IFE	86,9	114,1	106,3	117,3	121,8	49,3	54,6	52,6	57,7	68,2	84,1	97,5	106,4	127,2	148,7	168,4	161,2	183,3	190,8	210,0	11,1	12,3	12,9	15,6	9,2	399,8	439,7	461,4	508,6	558,0			
IRIS	19,9	23,9	33,3	45,3	59,0	17,2	16,7	16,0	17,2	21,6	99,1	96,6	110,4	110,3	125,1	15,8	41,2	23,5	7,7	12,4	5,0	5,1	4,4	6,4	10,2	157,0	183,4	187,6	187,0	228,4			
MARINTEK	3,2	2,8	5,8	3,7	11,5	10,5	10,9	15,6	4,8	10,5	108,1	103,6	113,8	152,4	153,3	52,2	59,6	51,2	56,0	76,6	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	174,0	177,2	186,5	216,9	251,9			
NGI	13,8	18,7	18,4	18,9	25,2	12,8	6,9	9,5	23,3	23,0	82,5	93,2	90,3	105,4	128,8	46,5	52,6	59,6	58,8	65,0				6,6	155,7	171,4	177,8	213,0	242,0				
NORSAR	4,1	5,2	6,0	3,9	4,0	14,9	13,3	13,7	14,9	16,5	2,8	3,6	5,2	14,2	14,5	14,0	13,8	11,3	9,0	9,9	5,1	5,4	7,8	0,2	2,2	40,8	41,4	44,0	42,1	47,1			
NORUT Narvik	0,0	0,2	0,2	0,6	1,2	1,1	1,7	2,9	1,9	4,2	2,6	2,8	2,2	5,3	4,5	0,4	1,9	1,7	1,2	1,9	0,2	0,2	0,1	0,1	1,4	4,3	6,6	7,1	9,1	13,1			
NORUT Tromsø - IT	3,5	3,1	2,3	1,7	1,1	3,8	5,1	4,2	3,1	7,7	1,0	2,5	4,8	7,0	7,5	5,3	5,9	6,0	5,3	2,2	0,5	0,5	0,3	1,3	1,9	14,2	17,1	17,7	18,4	20,4			
NR	7,4	6,5	4,8	7,9	18,4	4,1	1,3	4,1	3,4	3,0	26,8	22,1	24,3	19,5	27,7	4,2	6,9	5,0	5,0	2,5	2,2	2,3	2,6	3,5	4,0	44,6	39,1	40,8	39,4	55,6			
SINTEF	217,0	205,1	174,2	160,3	181,0	193,5	199,8	227,7	204,9	208,3	431,0	392,0	402,1	443,9	585,5	150,6	136,3	168,2	112,0	167,5	50,5	69,3	62,2	95,4	175,5	1 042,6	1 002,5	1 034,5	1 016,4	1 317,9			
SINTEF Byggeforsk	9,7	7,0	4,8	7,3		18,2	16,6	17,4	30,2		63,5	71,3	75,6	89,7		9,9	9,9	8,7	23,4		4,6	3,0	1,7	53,8	105,9	107,8	108,2	204,4					
SINTEF Energiforskning	36,9	35,7	36,3	49,2	62,5	9,7	10,5	13,3	10,5	16,4	105,7	116,8	120,9	132,9	129,2	16,0	16,9	18,7	25,4	28,3	11,6	12,0	9,3	13,5	11,2	180,0	192,0	198,5	231,5	247,6			
SINTEF Petroleumsforskning	9,0	9,4	14,7	17,6	12,6	0,6	0,8	0,8	3,1	4,1	63,3	63,2	84,0	85,6	99,9	23,8	29,4	16,0	17,1	20,7	3,1	1,3	4,1	7,6	15,4	99,7	104,1	119,5	131,0	152,7			
TELTEK	0,2	0,3	0,8	0,8	2,0	1,4	2,0	1,4	1,8	2,4	7,0	9,6	12,0	15,6	11,7	0,4	0,5	1,5	1,0		1,8	1,8	2,3	1,9	1,9	10,8	14,2	17,9	21,1	17,9			
Deltsum	419,9	435,8	411,6	442,6	515,5	337,8	341,6	380,4	383,4	394,3	1 097,0	1 093,5	1 177,7	1 335,2	1 467,6	511,9	544,2	564,8	517,8	600,5	101,0	120,8	112,9	213,6	241,8	2 467,7	2 535,9	2 647,4	2 892,6	3 219,7			
FFI	0,8			3,8	1,4	316,0	280,2	257,5	363,4	394,4	26,3	20,0	40,7	40,8	31,2	8,9	5,6	12,3	1,3	11,1		2,5	4,3	3,5	0,9	352,1	308,3	314,9	413,0	439,0			
SUM NT	420,8	435,8	411,6	446,4	516,8	653,8	621,8	637,9	746,8	788,7	1 123,3	1 113,5	1 218,4	1 376,1	1 498,8	520,8	549,8	577,1	519,1	611,7	101,0	123,3	117,2	217,1	242,7	2 819,7	2 844,1	2 962,3	3 305,5	3 658,7			

Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2005-2007. Mill kr

Institutt	EU-institusjoner			Nordiske organisasjoner			Næringsliv			Øvrige institusjoner og organisasjoner			Totalt inntekter fra utlandet		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
CMR	1,0	0,9	1,0				7,8	1,6	0,7	1,2	2,5	1,7	10,0	5,1	3,4
IFE	4,5	4,7	5,8	5,4	5,6	5,9	87,3	90,8	101,6	86,1	89,7	96,7	183,3	190,8	210,0
IRIS	0,3	0,8	1,7	0,0	0,0	0,1	23,1	6,9	10,7	0,1	0,0	0,0	23,5	7,7	12,4
MARINTEK	4,7	4,7	15,5				41,4	47,0	56,2	5,1	4,3	4,9	51,2	56,0	76,6
NGI	7,0	6,4	3,4	0,5			39,6	38,4	61,6	12,5	14,0		59,6	58,8	65,0
NORSAR	0,3	0,6	1,9	0,4		0,3	2,2	1,2	1,0	8,3	7,2	6,8	11,3	9,0	9,9
NORUT Narvik	1,6	1,2	1,3				0,1	0,0	0,2	0,0		0,4	1,7	1,2	1,9
NORUT Tromsø - IT	3,9	3,9	0,4	0,1	0,1	0,5				2,0	1,3	1,3	6,0	5,3	2,2
NR	2,5	4,1	0,2				2,5	0,0	1,2		0,9	1,1	5,0	5,0	2,5
SINTEF	75,3	58,5	69,0		6,4	4,3	89,8	32,8	82,9	3,2	14,4	11,3	168,2	112,0	167,5
SINTEF Byggforsk	0,4	3,7		1,2	0,8		5,9	13,2		1,2	4,7		8,7	22,3	
SINTEF Energiforskning	6,0	8,2	7,4				12,7	17,1	20,9			0,1	18,7	25,4	28,3
SINTEF Petroleumsforskning	2,9	3,6	3,5				13,1	13,4	17,1		0,0	0,0	16,0	17,1	20,7
TELTEK	0,9						0,6	1,0					1,5	1,0	
Delsum	111,3	101,3	111,2	7,7	12,9	11,1	326,0	263,5	354,1	119,8	139,0	124,2	564,8	516,7	600,5
FFI	0,9						11,5			1,3	11,1		12,3	1,3	11,1
SUM	112,2	101,3	111,2	7,7	12,9	11,1	337,5	263,5	354,1	119,8	140,3	135,3	577,1	518,1	611,7

Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2003-2007. 1000 kr

	Driftsinntekter per totale årsverk					Driftsinntekter per forskerårsverk ²⁾				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	982	971	971	1 090	1 196	1 125	1 120	1 221	1 338	1 707
IFE	813	953	996	1 084	1 144	2 357	2 736	2 847	3 066	3 267
IRIS	1 026	1 052	1 168	1 152	1 287	1 367	1 521	1 606	1 582	1 779
MARINTEK	1 012	1 099	1 215	1 317	1 416	1 721	1 750	1 954	2 154	2 315
NGI	1 096	1 178	1 169	1 341	1 456	1 363	1 461	1 310	1 590	1 771
NORSAR	1 084	1 063	1 121	1 105	1 197	1 664	1 591	1 741	1 658	1 844
NORUT Narvik	568	718	834	983	1 015	775	926	1 063	1 251	1 276
NORUT Tromsø - IT	744	764	819	884	949	880	885	951	1 043	1 114
NR	770	704	898	907	1 146	922	835	1 086	1 073	1 345
SINTEF	1 104	1 074	1 152	1 264	1 336	1 497	1 424	1 506	1 719	1 705
SINTEF Byggforsk	798	832	867	1 065		1 013	1 061	1 080	1 609	
SINTEF Energiforskning	1 178	1 208	1 286	1 485	1 513	1 446	1 481	1 541	1 765	1 792
SINTEF Petroleumsforskning	1 226	1 054	1 241	1 467	1 633	1 358	1 361	1 386	1 909	2 098
TELTEK	634	810	751	863	944	845	1 096	900	1 001	1 143
Delsum	1 006	1 034	1 106	1 213	1 313	1 493	1 518	1 587	1 812	1 908
FFI	868	861	883	949	969	1 320	1 312	1 325	1 367	1 366
SUM	981	1 004	1 067	1 163	1 246	1 462	1 483	1 543	1 726	1 800

1) Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

Inntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere inngår.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2003-2007. 1000 kr

Institutt	Basisbevilgning per forskerårsverk ²⁾				
	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	210	205	158	163	144
IFE	111	134	133	143	149
IRIS	129	109	99	114	105
MARINTEK	95	109	125	127	125
NGI	118	113	100	131	112
NORSAR	207	173	185	214	216
NORUT Narvik	146	159	286	442	311
NORUT Tromsø - IT	291	174	183	209	223
NR	188	172	215	257	259
SINTEF	76	83	98	125	126
SINTEF Byggforsk	93	107	93	113	
SINTEF Energiforskning	107	83	92	102	97
SINTEF Petroleumsforskning	165	130	114	171	168
TELTEK	244	259	177	139	202
Delsum	109	107	112	135	134
FFI	388	423	417	372	324
SUM	159	160	163	181	172

1) Regnskapstallene for 2007 er basert på foreløpig regnskap.

Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen. 2003-2007. Mill kr

Institutt	Instituttinitiert forskning ¹⁾					Nettverksbygging, kompetanseutvikling m.v.					Vitenskapelig utstyr					Sum grunnbevilgning				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	2,8	2,8	2,8	3,5	2,8					0,7						2,8	2,8	2,8	3,5	3,5
IFE	4,0	4,0	4,0	2,5	3,2	5,0	5,0	5,0	8,4	7,0				0,3	0,9	9,0	9,0	9,0	11,1	11,1
IRIS	4,5	4,7	4,8	6,7	6,6	2,8	2,8	2,8	2,5	2,6						7,2	7,5	7,6	9,2	9,2
MARINTEK	5,0	3,5	4,5			1,0	2,5	1,5						1,0		6,0	6,0	6,0	1,0	
NGI	7,3	7,3	7,3	9,0	9,0											7,3	7,3	7,3	9,0	9,0
NORSAR	0,8	0,8	0,8	1,6	1,3	0,8	0,8	0,8	0,3	0,5						1,5	1,5	1,5	1,9	1,9
NORUT Narvik	0,2	0,5	0,4	0,5	0,7	0,7	0,4	0,5	0,5	0,6	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3
NORUT Tromsø - IT	1,0	1,1	1,0	1,5	1,6	0,7	0,6	0,7	0,4	0,4				0,2	0,1	1,7	1,7	1,7	2,1	2,0
NR	3,2	3,2	3,2	3,9	3,9											3,2	3,2	3,2	3,9	3,9
SINTEF	27,0	27,0	27,0	32,9	36,2	6,0	6,0	6,0	7,7	13,2					0,4	33,0	33,0	33,0	40,6	49,8
SINTEF Byggforsk	3,3	3,3	3,3	7,5		1,4	1,4	1,4	1,9							4,7	4,7	4,7	9,4	
SINTEF Energiforskning	4,0	4,0	4,0	6,3	5,5	2,0	2,0	2,0	0,5	0,9				0,6	1,0	6,0	6,0	6,0	7,4	7,4
SINTEF Petroleumsforskning	3,2	2,8	2,4	2,0	1,5	1,1	1,4	1,7	3,2	3,5	0,2	0,3	0,4	0,2	0,5	4,5	4,5	4,5	5,5	5,5
TELTEK	0,5	0,5	0,4	0,6	0,7	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,2	0,2	0,2			1,0	1,0	1,0	1,2	1,2
Delsum	66,7	65,4	65,9	78,5	72,8	21,7	23,1	22,7	25,9	29,9	0,5	0,6	0,7	2,5	2,9	88,9	89,2	89,3	106,9	105,6
FFI																				
SUM	66,7	65,4	65,9	78,5	72,8	21,7	23,1	22,7	25,9	29,9	0,5	0,6	0,7	2,5	2,9	88,9	89,2	89,3	106,9	105,6

Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2003 - 2007.

Institutt	2003					2004					2005					2006					2007				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
CMR	48	8	42	5	87	50	7	43	5	87	54	7	43	4	80	56	9	46	4	81	61	13	43	7	70
IFE	516	135	178	33	34	485	131	169	35	35	486	132	170	35	35	492	133	174	35	35	511	136	179	36	35
IRIS	169	47	127	30	75	188	41	130	30	69	171	51	125	33	73	175	50	127	34	73	189	57	136	38	72
MARINTEK	182	25	107	9	59	172	25	108	10	63	164	26	102	12	62	175	28	107	14	61	188	27	115	15	61
NGI	158	34	127	23	80	160	35	129	24	81	167	36	149	28	89	173	42	146	25	84	180	45	148	25	82
NORSAR	43	8	28	2	65	44	7	29	2	67	44	8	28	3	64	44	10	29	4	67	45	9	29	3	65
NORUT Narvik	9	1	7	0	73	11	2	9	1	78	12	2	9	1	78	15	3	12	2	79	17	4	14	2	80
NORUT Tromsø - IT	28	7	24	5	85	28	7	24	5	86	27	5	23	4	86	26	4	22	2	85	27	5	23	3	85
NR	73	19	61	14	83	70	20	59	15	84	57	16	47	11	83	57	19	48	14	85	60	20	51	16	85
SINTEF	1 005	326	741	184	74	1 001	323	755	181	75	968	323	740	191	76	874	296	643	155	74	1 068	361	837	227	78
SINTEF Byggeforsk	146	59	115	37	79	144	58	113	36	78	137	50	110	32	80	206	79	137	48	66					
SINTEF Energiforskning	165	38	134	15	81	168	38	137	15	82	164	40	137	17	83	165	42	139	19	84	173	49	146	25	84
SINTEF Petroleumsforskning	93	27	84	18	90	109	26	85	11	77	105	27	94	16	90	98	25	75	12	77	102	26	79	13	78
TELTEK	24	8	18	6	75	23	7	17	5	74	30	11	25	7	84	28	10	25	7	86	23	8	19	6	83
Delsum	2 659	741	1 792	380	67	2 653	728	1 807	375	68	2 585	734	1 802	392	70	2 585	749	1 730	375	67	2 643	760	1 819	415	69
FFI	598	136	393	51	66	553	127	363	44	66	546	132	364	42	67	598	151	415	67	69	640	161	454	76	71
SUM	3 257	877	2 185	431	67	3 206	855	2 170	419	68	3 131	866	2 166	434	69	3 183	900	2 145	442	67	3 283	921	2 273	491	69

Tabell 13 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2007.

Institutt	Avgang til:						Tilvekst fra:								
	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Annet ¹⁾	Sum	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Nyutdannede	Annet	Sum
CMR	10	1	1			2	14	3		1			3	4	11
IFE	11		4	2			16	16			4	4	7	19	50
IRIS	11	2		2	1	1	17	7	5	5	5	9	4		35
MARINTEK	8		2				10	11	4	4	2		9		30
NGI	7	1				1	9	14	1	1		5	3		24
NORSAR	1					2	3	1				5			6
NORUT Narvik	2		1				3	2	1				2		5
NORUT Tromsø - IT	2			2			4			2					2
NR	2						2	1	2			1	3	1	8
SINTEF	48	10	15	15		12	100	39	30	11	12	17	43		152
SINTEF Energiforskning	9		4				13	2	3	2		3	13		23
SINTEF Petroleumsforskning	5		1			1	7	2	3	8			3		16
TELTEK	2						2				1				1
Delsum	118	14	28	21	1	35	217	98	49	34	24	44	90	24	363
FFI	5			2		26	33							59	59
SUM	123	14	28	23	1	61	250	98	49	34	24	44	90	83	422

Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2007.

Institutt	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:				Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med arbeidsplass i:			
	Nærings-livet	UoH	Annet forsknings-miljø	Sum	Nærings-livet	UoH	Annet forsknings-miljø	Sum
CMR		0,2		0,2		0,2		0,2
IFE		2,0		2,0				
IRIS		1,4		1,4		0,2		0,2
MARINTEK		2,0		2,0	3,5	1,0	2,0	6,5
NGI	1,0	5,0	5,0	11,0	2,0	3,0	2,0	7,0
NORSAR		0,4		0,4				
NORUT Narvik		0,3		0,3				
NORUT Tromsø - IT								
NR			0,2	0,2				
SINTEF		11,4	0,8	12,2				
SINTEF Energiforskning		1,0		1,0				
SINTEF Petroleumsforskning		0,7		0,7		0,8		0,8
TELTEK		0,2		0,2				
Delsum	1,0	24,6	6,0	31,6	5,5	5,2	4,0	14,7
FFI								
SUM	1,0	24,6	6,0	31,6	5,5	5,2	4,0	14,7

Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2007.

Institutt	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i :				Arbeid utført med arbeidsplass ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			
	Nærings-livet	UoH	Annet forsknings-miljø	Sum	Nærings-livet	UoH	Annet forsknings-miljø	Sum
CMR		0,6		0,6				
IFE		0,3		0,3				
IRIS		1,5		1,5	1,5	4,1		5,6
MARINTEK		1,0		1,0				
NGI	3,0	5,0	3,0	11,0	3,0	10,0	3,0	16,0
NORSAR		0,3		0,3				
NORUT Narvik	0,2	0,5		0,7				
NORUT Tromsø - IT		0,3		0,3				
NR		1,0		1,0				
SINTEF	0,6	25,6		26,2		2,1		2,1
SINTEF Energiforskning		2,0		2,0				
SINTEF Petroleumsforskning		1,5		1,5		2,6	0,5	3,1
TELTEK		1,0		1,0				
Delsum	3,8	40,6	3,0	47,4	4,5	18,8	3,5	26,8
FFI								
SUM	3,8	40,6	3,0	47,4	4,5	18,8	3,5	26,8

Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2007

Institutt	Hovedfags- og diplomstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for hovedfags- og doktorgradskandidater			Doktorgradsstudenter med arbeidsplass ved instituttet ¹⁾			Avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
CMR		2	2		6	6		1	1		3	3
IFE	3	11	14	3	15	18	5	9	14	1	1	2
IRIS	13	4	17	6	13	19	5	6	11		1	1
MARINTEK	1	9	10		5	5	1	2	3			
NGI	4	14	18	6	13	19	6	14	20	1	2	3
NORSAR	1	1	2	1	1	2	0		0			
NORUT Narvik	2	1	3		4	4			0			
NORUT Tromsø - IT		2	2		1	1	4		4		5	5
NR	1		1	2	4	6	3	7	10			
SINTEF	22	50	72	13	68	81	38	94	131	4	17	21
SINTEF Energiforskning	7	33	40	2	10	12	5	20	25	1	4	5
SINTEF Petroleumsforskning	1	4	5	3	11	14		6	6	1	6	7
TELTEK	1	4	5		2	2	4	4	8	1	1	2
Delsum	56	135	191	36	153	189	71	163	234	9	40	49
FFI												
SUM	56	135	191	36	153	189	71	163	234	9	40	49

1) Rapporterte tall omfatter dels antall årsverk og dels antall personer. Tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare.

Tabell 17 Doktorgrader avlagt av instituttets ansatte 2005-2007.

Institutt	2005			2006			2007		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
CMR							4		4
IFE		4	4		4	4	1		1
IRIS	1	1	2	3	2	5	1	4	5
MARINTEK		2	2	1		1			
NGI	2		2				1	3	4
NORSAR									
NORUT Narvik									
NORUT Tromsø - IT		1	1				2		2
NR		1	1	1		1	3		3
SINTEF	3	8	11	1	7	8	3	13	16
SINTEF Byggforsk	1	2	3	1	4	5			
SINTEF Energiforskning		4	4		2	2	1	1	2
SINTEF Petroleumsforskning		1	1				1		1
TELTEK		3	3		2	2	1	1	2
Delsum	7	27	34	7	21	28	7	33	40
FFI		1	1				3	3	6
SUM	7	28	35	7	21	28	10	36	46

Tabell 18 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2003-2007

Institutt	2003			2004			2005			2006			2007			Ansatte i hovedstilling med doktorgrad per forskerårsverk				
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	2003	2004	2005	2006	2007
	CMR		9	9	10	10		1	11	12	1	13	14	2	13	15	0,21	0,23	0,28	0,31
IFE	9	44	53	10	44	54	11	47	58	11	62	73	11	60	71	0,30	0,32	0,34	0,42	0,40
IRIS	12	49	61	11	47	58	14	49	63	14	49	63	16	53	69	0,48	0,45	0,51	0,49	0,51
MARINTEK	6	29	35	7	29	36	7	25	32	7	25	32	10	28	38	0,33	0,33	0,31	0,30	0,33
NGI	2	26	28	2	28	30	4	30	34	5	33	38	5	35	40	0,22	0,23	0,23	0,26	0,27
NORSAR	1	11	12	1	12	13	1	12	13	2	11	13	4	12	16	0,43	0,45	0,46	0,45	0,55
NORUT Narvik		5	5	6	6		7	7		6	6		1	5	6	0,73	0,69	0,77	0,51	0,44
NORUT Tromsø - IT	1	6	7	1	8	9		8	8		9	9		10	10	0,29	0,37	0,35	0,41	0,44
NR	6	17	23	5	18	23	5	18	23	7	17	24	7	18	25	0,38	0,39	0,49	0,50	0,49
SINTEF	67	233	300	62	241	303	62	238	300	66	222	288	78	219	297	0,40	0,40	0,41	0,45	0,35
SINTEF Byggforsk	4	23	27	7	20	27	7	16	23	13	40	53				0,23	0,24	0,21	0,39	
SINTEF Energiforskning	6	56	62	9	58	67	10	50	60	14	54	68	12	52	64	0,46	0,49	0,44	0,49	0,44
SINTEF Petroleumsforskning	4	31	35	5	39	44	5	33	38	6	32	38	9	42	51	0,42	0,52	0,40	0,50	0,64
TELTEK	1	2	3	1	2	3	1	4	5		4,5	4,5		4	4	0,17	0,18	0,20	0,18	0,21
Delsum	119	541	660	121	562	683	128	548	676	146	578	724	155	551	706	0,37	0,38	0,38	0,42	0,38
FFI	9	84	93	8	66	74	8	83	91	18	97	115	15	96	111	0,24	0,20	0,25	0,28	0,24
SUM	128	625	753	129	628	757	136	631	767	164	675	839	170	647	817	0,34	0,35	0,35	0,39	0,33

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2007. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Institutt	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
CMR																
IFE	3	14	8	51,5	2	20	1	11			5	32,5			19	129
IRIS			2	6			2	5							4	11
MARINTEK																
NGI	4	16	12	60	3	10	6	26	4	18	8	70	5	20	42	220
NORSAR	1	2	2	5	2	4									5	11
NORUT Narvik																
NORUT Tromsø - IT																
NR																
SINTEF	1	10	5	49			1	12			2	18			9	89
SINTEF Energiforskning			5	30	1	4							1	3	7	37
SINTEF Petroleumsforskning																
TELTEK																
Delsum	9	42	34	202	8	38	10	54	4	18	15	121	6	23	86	497
FFI			1	5											1	5
SUM	9	42	35	207	8	38	10	54	4	18	15	121	6	23	87	502

1) Omfatter opphold med minst to måneders varighet

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2007. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Institutt	Norden		EU		Europa for øvrig		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
CMR			1	3											1	3
IFE																
IRIS	1	11					1	3							2	14
MARINTEK																
NGI	2	6	5	20	1	3	4	20	3	18	8	20			23	87
NORSAR																
NORUT Narvik																
NORUT Tromsø - IT							1	4					1	3	2	7
NR							2	8							2	8
SINTEF	1	2	4	23			5	34			1	2	1	2	12	63
SINTEF Energiforskning			1	5			1	3	1	6					3	14
SINTEF Petroleumsforskning					2	12									2	12
TELTEK																
Delsum	4	19	11	51	3	15	14	72	4	24	9	22	2	5	47	208
FFI	1	12	1	4			3	17	1	5					6	38
SUM	5	31	12	55	3	15	17	89	5	29	9	22	2	5	53	246

1) Omfatter opphold med minst to måneders varighet

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/opdrag bearbeidet i 2007 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

Institutt	Prosjektstørrelse								Totalt	
	0 - 0,1 mill. kr		0,1 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		> 2 mill. kr			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr
CMR	47	2,0	46	11,4	28	25,8	6	25,4	127	64,5
IFE	169	8,3	148	34,8	114	96,6	48	177,2	479	316,9
IRIS	58	2,5	168	27,7	128	70,2	96	134,2	450	234,6
MARINTEK	212	7,9	189	47,5	107	112,3	29	98,5	537	266,2
NGI	889	23,1	315	72,8	95	90,2	23	76,0	1 322	262,0
NORSAR	21	0,9	39	9,7	18	20,0	7	20,8	85	51,4
NORUT Narvik	98	4,9	31	7,9	13	3,1	2	1,4	144	17,3
NORUT Tromsø - IT	28	0,9	27	6,6	11	9,6	2	5,9	68	23,1
NR	37	1,7	74	14,2	46	28,5	16	18,2	173	62,6
SINTEF	3607	157,8	1 298	253,8	624	453,6	270	561,6	5 799	1 426,8
SINTEF Energiforskning	327	11,6	222	38,9	122	56,7	76	154,5	747	261,7
SINTEF Petroleumsforskning	104	4,4	76	15,7	45	28,1	48	117,8	273	166,0
TELTEK	12	1,0	20	8,0	8	11,0			40	20,0
Delsum	5 609	227,0	2 653	548,9	1 359	1 005,8	623	1 391,4	10 244	3 173,1
FFI	56	1,7	69	18,4	72	82,5	84	517,5	281	620,1
SUM	5 665	228,7	2 722	567,3	1 431	1 088,3	707	1 908,9	10 525	3 793,2

1) Fordelingen på størrelseskategorier gjelder prosjektet som helhet - uansett varighet.

Tabell 22 Publisering og formidling 2007

Institutt	Vitenskapelig publisering				Rapporter							
	Vitenskapelige artikler i periodika eller serier	Vitenskapelige artikler i antologier	Vitenskapelig monografi	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntids-skrifter med mer	Egen rapportserie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags-givere	Foredrag/frem-leggelse av paper/poster	Populærvit. artikler og foredrag	Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker ol	Konferanser, seminarer der instituttet har medvirket i arr.
CMR	6				5	3		15	12	4	4	3
IFE	59		2		33	194	132	155	146	21	1	13
IRIS	18	3	1	3	18	6	1	151	101	3	10	3
MARINTEK	8				15			251	22	1	1	9
NGI	104	43		1	220	1	1	807		145	46	27
NORSAR	17				26	7	4	4	36			1
NORUT Narvik		8				25	3		5	3		9
NORUT Tromsø - IT	13	1	2		14	16	1	14	13	8		3
NR	19		1	1	17	3	2	69	47	23	5	16
SINTEF	280	90	9	10	138	217	21	1550	729	119	455	45
SINTEF Energiforskning	36	28			85	22	5	101	60	14	5	23
SINTEF Petroleumsforskning	15	9	2		5	2	5	60	57			4
TELTEK	9				11	1		19	25	8	3	1
Delsum	584	182	17	15	587	497	175	3 196	1 253	349	530	157
FFI	64				89	390			546			57
SUM	648	182	17	15	676	887	175	3 196	1 799	349	530	214

Tabell 23 Antall vitenskapelige artikler og antall per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2003 - 2007

Institutt	Vitenskapelige artikler					Vitenskapelige artikler per årsverk utført av forskere/faglig personale				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
CMR	2		1		6	0,05		0,02		0,14
IFE	38	54	43	67	59	0,21	0,32	0,25	0,39	0,33
IRIS	22	51	32	47	18	0,17	0,39	0,26	0,37	0,13
MARINTEK	18	19	3	1	8	0,17	0,18	0,03	0,01	0,07
NGI	108	122	107	90	104	0,85	0,95	0,72	0,62	0,70
NORSAR	13	19	25	19	17	0,46	0,65	0,88	0,65	0,59
NORUT Narvik										
NORUT Tromsø - IT	7	5	4	22	13	0,29	0,21	0,17	1,00	0,57
NR	20	14	13	13	19	0,33	0,24	0,28	0,27	0,37
SINTEF	157	160	180	281	280	0,21	0,21	0,24	0,44	0,33
SINTEF Byggforsk	5	11	5	10		0,04	0,10	0,05	0,07	
SINTEF Energiforskning	15	19	20	18	36	0,11	0,14	0,15	0,13	0,25
SINTEF Petroleumsforskning	14	17	13	8	15	0,17	0,20	0,14	0,11	0,19
TELTEK	13	2	5	6	9	0,72	0,12	0,20	0,24	0,47
Delsum	432	493	451	582	584	0,24	0,27	0,25	0,34	0,32
FFI	88	68	64	55	64	0,22	0,19	0,18	0,13	0,14
SUM	520	561	515	637	648	0,24	0,26	0,24	0,30	0,29

1) Vitenskapelige artikler; 2003-2005: Omfatter artikler i internasjonale og norske tidsskrifter med fagfelleevaluering.
2006-2007: Omfatter artikler i periodika eller serier (ISSN-titler).

Tabell 24 Nyetableringer 2007

Institutt	Bedriftsnavn	Bransje	Ansatte per 31.12.2007
IRIS	Bioprotein	Bioteknologi	
MARINTEK	MARINTEK do Brasil, Ltda	FoU	1
NGI	BA	NGI-Gue& Partners, Malaysia	3
SINTEF Petroleumsforskning	Ecowat	serviceselskap	

Tabell 25 Lisenser og patenter 2007

	Antall patentsøknader		Antall meddelte patenter	Antall nye lisenser solgt	Samlede lisensinntekter
	Norge	Utlandet			
CMR				8	1000
IFE	2	3	3	214	1 138
IRIS	1	2		10	1 844
MARINTEK				15	
NGI	1	1	2		1 200
NORSAR					
NORUT Narvik	1				
NORUT Tromsø - IT					
NR					
SINTEF	7	20		5	2 013
SINTEF Energiforskning	1	1		1	320
SINTEF Petroleumsforskning	1	1	2	12	1 467
TELTEK					
Delsum	14	28	7	265	8 982
FFI	1	1			350
SUM	15	29	7	265	9 332

Vedleggstabell 1 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2007

Institutt	Eiendeler			Egenkapital og gjeld		Sum egenkapital og gjeld
	Anleggsmidler	Omløpsmidler	Sum eiendeler	Egenkapital	Gjeld	
CMR	57893	87180	145073	96 537	48 536	145 073
IFE	211835	187856	399691	245 521	154 170	399 691
IRIS	62222	102713	164935	51 504	113 431	164 935
MARINTEK	40481	216686	257167	131 323	125 844	257 167
NGI	62275	148800	211075	97 419	113 656	211 075
NORSAR	18985	34652	53637	33 451	20 186	53 637
NORUT Narvik	1171	11501	12672	5 788	6 884	12 672
NORUT Tromsø - IT	0	0	0	0	0	0
NR	16891	55640	72531	43 394	29 137	72 531
SINTEF	926627	820825	1747452	1 108 408	639 044	1 747 452
SINTEF Energiforskning	60693	255228	315921	196 154	119 767	315 921
SINTEF Petroleumsforskning	25816	193133	218949	145 620	73 329	218 949
TELTEK	10059	6413	16472	-779	17 250	16 471
Delsum	1 437 055	2 033 447	3 470 502	2 057 803	1 412 698	3 470 501
FFI	56,9	443,0	499,8	117,5	382,4	499,8
SUM	1 493,9	2 476,4	3 970,3	2 175,3	1 795,1	3 970,3

Publikasjonen kan bestilles
på [www.forskningsradet.no/
publikasjoner](http://www.forskningsradet.no/publikasjoner)

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

ISBN 978-82-12-02565-3 (trykk)
ISBN 978-82-12-02566-0 (pdf)